

EL SÍNODE EXTRAORDINARI ES CLAUSURA AMB LA BEATIFICACIÓ DE PAU VI

Aires conciliars

El 19 d'octubre Francesc va elevar als altars Pau VI, el Papa que va instituir el Sínode dels bisbes, precisament el dia en què es tancava la III Assemblea Sinodal extraordinària sobre la Família. Del nou beat, Francesc va assenyalar que «va saber conduir amb saviesa i amb visió de futur —i potser en solitari— el timó de la barca de l'Església». Amb els sínodes, Pau VI volia una eina que l'ajudés en el govern universal de l'Església. Per això el papa Francesc ha assegurat que el Sínode sobre la Família «ha estat una gran experiència de sinodalitat i col·legialitat» i ha agraït als pares sinodals i als laics que hagin «portat a Roma la veu de les Esglésies particulars».

P 2-5

SALVADOR PIÉ:

«El Sínode ha començat a endegar camins pastorals que s'avinguin més amb l'esperit de la misericòrdia»

ÀNGELS ARRABAL:

«Pau VI era un treballador incansable, un pastor sensible i comprensiu vers tota feblesa humana»

RAMON OLLÉ:

«Hi ha hagut un debat fraternal i amical fins i tot enmig d'una certa tensió ideològica»

La Comunitat del Cenacle ja camina a Tarragona

Una vintena de nois amb problemes amb les drogues reconstrueixen les seves vides a la casa que la Comunitat del Cenacle ha obert fa un any a Cornudella de Montsant. Ho fan a través del treball, l'amistat i la pregària. El projecte ha estat impulsat directament per l'arquebisbe Jaume Pujol, que cada mes visita els nois i ha esdevingut per a ells «pare i pastor». P 16-17

«Hem de recuperar el valor de l'austeritat que els mercats ens han robat»

XAVIER CASANOVAS, nou director de Cristianisme i Justícia

P 20

Sumari

- 7 Teresa de Jesús, una espiritualitat del segle XXI
- 10 Malala, el dret de les dones a l'educació
- 23 La saviesa de la vellesa a Vida Creixent
- 26 Patena del segle IV amb la imatge de Crist
- 27 Claus per entendre la caiguda del comunisme

Editorial

Nou llenguatge de la gradualitat

Potser una de les característiques del Sínode extraordinari sobre la Família és el fet que tant en les reunions de l'aula sinodal com en el seu comunicat final d'aquesta primera etapa, l'anomenada *Relatio post disceptationem* («L'exposició després del debat») hi ressona un nou llenguatge més apte i entenedor per al món actual. El redactor d'aquest document ha estat el cardenal Bruno Forte, secretari especial del Sínode i expert teòleg, que té un estil directe i molt propi a l'hora de comunicar-se amb els seus fidels de la diòcesi de Chieti-Vasto que regeix des de fa deu anys. Forte, teòleg de la bellesa, coneix bé Catalunya on ha pronunciat diverses conferències convidat diferents vegades per la Fundació Joan Maragall, promotora d'un diàleg fecund entre la fe i la cultura.

El Sínode ha dit que cal una conversió del llenguatge perquè resulti efectivament significativa (n. 29). Per a molts és evident la distància que sovint hi ha entre el que l'Església diu i el que parla la gent, una distància que va sent salvada per l'estil del papa Francesc amb les seves meditacions i els seus gestos eloqüents. En els casos, per exemple, dels divorciats tornats a casar s'ha reivindicat «un llenguatge realista, que sàpiga començar per l'escolta de les persones» (46).

Hom ha parlat de «guarir les famílies ferides» (separats, divorciats no tornats a casar, divorciats tornats a casar) i d'acollir la realitat positiva dels matrimonis civils

(36), un pas important quan fa anys l'Església pràcticament menystenia o ignorava aquest vincle.

Una expressió que ha ressonat diverses vegades en l'aula sinodal i que és profundament pastoral, és el savi principi pedagògic de la gradualitat, un concepte que neix del mateix evangeli perquè Jesús mateix en proposar les exigències del Regne de Déu «es va mirar les dones i els homes que havia trobat amb amor i tendresa, tot acompanyant les seves passes amb paciència i misericòrdia» (12). També parlava de gradualitat la *Familiaris consortio* (1981) de sant Joan Pau II, com a pròpia de la pedagogia divina i podríem afegir de tota bona pedagogia humana. Considerant aquest principi que forma part del pla salvífic diví, els nostres pastors s'han preguntat: Quines possibilitats tenen els cònjuges que viuen el fracàs del seu matrimoni?, o ¿com és possible oferir-los l'ajuda de Crist per mitjà del ministeri de l'Església també en qüestions com la regulació de la natalitat i l'obertura a la vida? (54) El to pastoral del Sínode es tradueix en el discerniment i en l'actuació cas per cas, seguint la llei de la gradualitat que tingui present la distinció entre estat de pecat, estat de gràcia i circumstàncies atenuants (47). Els bisbes reunits en Sínode han recuperat un to positiu i propositiu, propi d'una pastoral de proximitat i d'acompanyament que hauria d'amarar totes les instàncies eclesials.

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Set d'autenticitat

Immersos en la cultura de la imatge i condicionats per tanta tecnologia, tenim la impressió que la vida humana ens ve programada amb ficció. Arribem a ser un «producte» en mans dels interessos mediàtics, emparats i promocionats per invisibles potències, allà on la moda i el mercat s'alimenten mútuament. Així, el resultat de convertir els mitjans en fins provoca l'efecte d'una situació on una aparent bella presència i el culte a la imatge està substituint la «humanitat» de la comunicació.

Tot això fa que la societat dels rics, la nostra, inverteixi tant en publicitat i es deixi conduir amb l'ajuda d'aquests nous professionals que són els assessors d'imatge, encara que diguin que en el fons sols canalitzen allò que la clientela vol i espera aconseguir. On vol arribar Jesús quan diu: «No us preocupeu per la vostra vida, pensant que menjareu o que beureu, ni pel vostre cos, pensant com us vestireu» (Mt 6,25). Quina ha de ser, doncs, la nostra preocupació?

I si arribéssim a pensar diferent i deixéssim que fossin els pobres els nostres vertaders assessors d'imatge? Ben segur que des de les grans economies fins a les més senzilles s'introduiria una nova forma de pensar, de ser, de comunicar, d'educar, d'organitzar, de compartir, d'existir, on la felicitat estaria més repartida, on la imatge seria més, molt més, del tot humana. El malbaratament de recursos són bufetades a tort i a dret i sempre són els pobres els més perjudicats.

Valorar l'altre pel que és, i no pel que té o pel que aparenta, sempre serà un repte que demanarà una presa de postura. Tot i reconeixent-li el que té de creatiu i bell, la moda sempre serà allò que passa de moda. Tanmateix, hi ha valors perennes, com l'amor, l'honradesa, la justícia, la humilitat, la senzillesa, la compassió, la sinceritat, la netedat de cor, la fidelitat, la lleialtat i un llarg etcètera, que romanen sempre. Per què no incorporar-los en el nostre «quadern de ruta»? És la set d'autenticitat que el beat Pau VI ja fa temps esmentava i veia sempre possible.

L'efemèride de la setmana

Dia 31 d'octubre del 1996: durant les matances entre hutus i tutsis al Zaire, són assassinats quatre missioners germans maristes.

*CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM, Raquel Avendaño, ROMA

Col·laboradors d'aquesta setmana: Àngels Arrabal, Pilarín Bayés, Giorgio Chevallard, Agustí Codinach, Delfi Dalmau, Clara Fernández, Tica Font, Joan Guiteras, Elisabet Juanola, Dani Majà, Josep M. Massana, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Josan Montull, Francesc Nicolau, Ramon Ollé, Joan Pallarès-Personat, Salvador Pié, Quique, Jesús Renau, Josep Rius-Camps, Josep M. Rovira, Lluís Serra,

Valentí Serra, Teresa Solà, Mercè Solé, Sebastià Taltavull, Joan Veñas, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat

(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra.

C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT

FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 130 €

Gibraltar i Portugal: 130,01 €

Resta d'Europa: 208,01 €

Amèrica i Àfrica: 243,11 €

Àsia i Oceania: 317,21 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Pau VI ja és beat

Benet XVI participa en la celebració

Redacció
Ciutat del Vaticà

El diumenge 19 d'octubre el papa Francesc va fer pujar als altars Pau VI. L'eucaristia amb motiu de la conclusió del Sínode extraordinari de la Família i de la beatificació de Giovanni Battista Montini, Pau VI, coincidia amb la celebració de la Jornada Missionera Mundial.

La plaça de Sant Pere de Roma era plena de gom a gom amb la presència de més de 70.000 fidels. El papa emèrit, Benet XVI, que va ser creat cardenal pel nou beat, va participar en la celebració. Durant l'eucaristia, el papa Francesc va fer servir la casulla que Pau VI havia rebut com a regal amb motiu del seu 80è aniversari i també va fer servir el calze del papa Montini.

A l'inici de la celebració, el postulator va llegir la biografia de Pau VI. A continuació, Francesc va pronunciar en llatí la fórmula de beatificació. Quan va acabar, els fidels van irrompre amb un fort aplaudiment i es va descobrir el tapís amb la imatge del nou beat en la qual se'l veu de cos sencer i amb els braços oberts. La relíquia que es va presentar en el moment de la beatificació va ser la camisa impregnada amb la seva sang, amb motiu de l'atemptat que va patir en el viatge apostòlic a Manila (Filipines) el 28 de novembre del 1970.

A partir d'ara, la festa del nou beat se celebrarà el 26 de setembre, dia del seu naixement.

«Donar a Déu el que és de Déu.» «Pel do d'aquest Sínode i per l'esperit constructiu amb el qual tothom hi ha col·laborat. Gràcies al nostre estimat Pau VI. Gràcies pel seu testimoni d'amor humil i profètic a Crist i a la seva Església.» Són paraules que el papa Francesc va fer ressonar amb el seu Regne de misericòrdia, d'amor i de pau.» En això, va comentar, resideix la força dels cristians: «El llevat que fermenta i la sal que dona gust a tot esforç humà contra el pessimisme generalitzat que ens ofereix el món. En això radica la nostra esperança, perquè l'esperança en Déu no és una fugida de la realitat; no es una coartada; és posar-se mans a l'obra per tornar a Déu el que li pertany. Per això, el cristià observa la realitat futura, la realitat de Déu, per viure plenament la vida i respondre, amb valors, als nous reptes.»

«Donar a Déu el que és de Déu», va dir Francesc, significa estar disposat a «fer la seva voluntat i dedicar-li la nostra vida i col·laborar amb el seu Regne de misericòrdia, d'amor i de pau.» En això, va comentar, resideix la força dels cristians: «El llevat que fermenta i la sal que dona gust a tot esforç humà contra el pessimisme generalitzat que ens ofereix el món. En això radica la nostra esperança, perquè l'esperança en Déu no és una fugida de la realitat; no es una coartada; és posar-se mans a l'obra per tornar a Déu el que li pertany. Per això, el cristià observa la realitat futura, la realitat de Déu, per viure plenament la vida i respondre, amb valors, als nous reptes.»

Pau VI va saber conduir amb saviesa i amb visió de futur el timó de la barca de Pere sense perdre mai ni l'alegria ni la fe en el Senyor

Promotor de la justícia social

Càritas internacional recorda que Pau VI va ser un gran promotor de la justícia social, constructor de pau i autor d'obres emblemàtiques de la doctrina de l'Església, com ara *Populorum progressio* o *Evangelii nuntiandi*.

L'any 1950, amb motiu de l'Any Sant, Roma va acollir cinc grans exposicions que volien ensenyar les obres de l'Església. Una d'elles era sobre les activitats de Càritas en l'ajuda a les poblacions atrapades pels conflictes. La mostra va ser inaugurada per Mons. Giovanni Battista Montini, auxiliar de la Secretaria d'Estat vaticana. Això va tenir lloc abans que es creés la confederació Càritas. El Vaticà sempre havia volgut una més gran cooperació entre les diverses organitzacions caritatives catòliques i sobre la base d'uns estatuts.

L'any 1951, novament Mons. Montini va inaugurar una trobada de les Càritas més importants. En iniciar-se el congrés, Montini va proposar la creació d'un «organisme internacional» per gestionar la cooperació de les diverses Càritas. El seu discurs va esdevenir la base dels futurs estatuts d'una nova organització, que més tard es convertiria en Càritas internacional.

Per a Pau VI, «combatre la misèria i lluitar contra la injustícia és promoure, a la vegada que un benestar més gran, el progrés humà i espiritual de tothom, i com a conseqüència, el bé comú de la humanitat. La pau no es redueix a una absència de guerra, fruit de l'equilibri sempre precari de les forces. La pau es construeix dia rere dia, en la instauració d'un ordre volgut per Déu, que implica una justícia més perfecta entre els homes».

Déu, el Senyor de l'home

La resposta de Jesús, «Donar al Cèsar el que és del Cèsar, i a Déu el que és de Déu», segons el Pontífex, la diu «a tots els que tenen problemes de consciència, sobretot quan està en joc la convivència, les seves riqueses, el seu prestigi, el seu poder i la seva fama». Jesús posa l'accent a reconèixer i creure fermament que «només Déu és el Senyor de l'home, i no n'hi ha cap altre. Aquesta és la novetat perenne que hem de descobrir cada dia, superant el que sovint ens tenalla davant de les sorpreses de Déu. Ell no té por de les novetats». Per això, va recordar que «continuament ens sorprèn. I ens mostra i porta per camins imprevistos. Déu ens renova, ens fa sempre nous».

Durant el Sínode, va afirmar Francesc, «pastors i laics d'arreu del món han portat a Roma la veu de les Esglésies particulars per ajudar les famílies a continuar el camí de l'Evangelí, amb la mirada fixa en Jesús. Ha estat una gran experiència en la qual hem viscut la sinodalitat i la col·legialitat, i hem sentit la força de l'Esperit Sant que guia i renova la persona, cridada a fer-se càrrec de les ferides obertes i a retornar l'esperança a tantes persones que l'han perduda».

A l'hora de l'Àngelus, el Papa va destacar la figura del nou beat Pau VI, a qui va definir com a «defensor valent de la missió *ad gentes*». El Bisbe de Roma va assenyalar que el poble cristià sempre restarà agraït al papa Montini per l'exhortació apostòlica *Marialis cultus* i per haver proclamat Maria «Mare de l'Església» amb motiu de la cloenda de la tercera sessió del Concili Vaticà II.

El Sínode sobre la Família: vers una pastoral més atenta i oberta

Dr. Salvador Pié
Expert del Sínode de Bisbes del 2008 i del 2010

El III Sínode de Bisbes extraordinari ha conclòs amb la beatificació del papa Pau VI, que precisament va crear aquesta institució per fer possible una major corresponsabilitat entre el Papa i els bisbes. La qualificació d'extraordinari indica que és més breu i que els seus participants són només els presidents de les conferències episcopals, a més dels bisbes nomenats directament pel Papa. El tema tractat, però, com és el de la família, l'ha convertit en molt rellevant, oimés quan l'octubre vinent serà complementat per un altre Sínode de Bisbes, aquest ja ordinari, que serà més llarg i format per bisbes escollits per les conferències episcopals de forma proporcional al seu nombre. Del document final cal subratllar el seu preciós emmarcament, vertader vademècum catequètic: I part: «L'escoltar: el context i els desafiaments sobre la família»; II part: «La mirada sobre Crist: l'Evangelí de la família»; III part: «La confrontació: perspectives pastorals».

Tot ell ha estat votat per blocs, els quals necessiten dues terceres parts dels votants per ser definitius; la resta podrà replantejar-se més endavant. Sobre els punts més deli-

cats es nota un to obert i respectuós. Així: sobre els homosexuals s'afirma que cal acollir-los «amb respecte i delicadesa»; en canvi, resten per aprofundir per no aprovats, tot i tenir més de la meitat dels vots, les formes de l'accés a l'Eucaristia dels divorciats tornats a casar i el tipus de reconeixement de les parelles homosexuals.

Del missatge final cal subratllar la frase que descriu el tarannà d'aquest Sínode: «Que l'Església sigui una casa amb la porta sempre oberta, per acompanyar i fer-se càrrec de les ferides interiors i socials dels matrimonis i de les famílies.» En definitiva, un Sínode que ha plantejat molt realísticament el tema de la família i ha començat a endegar camins pastorals que s'avinguin més amb l'esperit de la misericòrdia, vertadera fita del papa Francesc.

Sobre els punts més delicats es nota un to obert i respectuós. Així: sobre els homosexuals s'afirma que cal acollir-los «amb respecte i delicadesa»

Pau VI, una figura admirable

Àngels Arrabal
Enviada especial

La primera vegada que vaig sentir parlar del papa Montini va ser el dia de la seva elecció.

Jo era a l'escola i em va sorprendre l'entusiasme amb què el P. Miquel, escolapi, anava repetint: «Ha sortit Montini, ha sortit Montini!» Amb el temps, vaig anar comprenent i compartint aquell entusiasme.

Seria una arrogància dir que m'identifico amb Pau VI però, realment, sí que em sento molt propera al seu estil de fer les coses. M'agradava la seva manera delicada i respectuosa de tractar les persones o els conflictes. No veia en ell un home «devastador»; tant és així que, a un cardenal intransigent que en una discussió li va dir: «Santedat, dos i dos només son quatre», Pau VI va respondre: «Sí, Eminència, però tres i u també.»

S'ha dit que el papa Joan va obrir les finestres i al papa Montini li va tocar recollir els papers que van voleiar amb la ventada. Al marge de l'acudit, sí que és una realitat que a Pau VI li va correspondre finalitzar tres períodes del Concili, amb no poques dificultats, i gestionar el postconcili immediat, que encara va resultar més complex.

La valoració de la importància i els efectes del seu pontificat es farà en uns altres espais; jo tan sols vull

deixar palesa la meva admiració per la seva personalitat humil, serena; per la seva espiritualitat i conviccions profundes que, per prudència i respecte vers l'altre, mai no imposava. Em semblava un treballador incansable, un pastor sensible i comprensiu vers tota feblesa humana. Algunes persones el titllaren de «hamletia», deien que dubtava a l'hora de prendre decisions però la realitat era ben diferent: en la seva *finezza*, mai no trobava el moment de condemnar.

Per concloure, i amb molta humilitat, haig de dir que no crec haver estat equivocada en la meua admiració per Pau VI; fins i tot el papa Joan XXIII li va dir: «Eminència, si vostè hagués intervingut en el Conclave, el Papa avui seria vostè i no jo» (Pius XII l'havia nomenat bisbe de Milà però no el va fer cardenal).

A la plaça de Sant Pere, he repetit amb el papa Francesc: gràcies, papa Montini, moltes gràcies!

A Pau VI li va correspondre finalitzar tres períodes del Concili, amb no poques dificultats, i gestionar el postconcili immediat, que encara va resultar més complex

Sínode de la Família: transparència amb punt i seguit

Ramon Ollé
MCS arquebisbat
Barcelona

S'ha clausurat el Sínode extraordinari de la Família que representa només la primera etapa d'un llarg període de treballs, reflexions i decisions que no es concretaran fins al tancament de la sessió ordinària del Sínode de la Família del 2015. Aquest temps de discussió i posada en comú del Sínode que es va clausurar el 19 d'octubre passat és un punt i seguit en les conclusions o accions que podien esperar-se d'aquesta primera part sinodal i que hauran d'esperar un període llarg fins a la celebració del pròxim Sínode ordinari del 2015.

El resultat del Sínode ha estat molt esperançador per les perspectives que obre i també per algunes consideracions que il·luminen el seu desenvolupament i conclusió. Crec que la paraula clau d'aquest esdeveniment és transparència.

La transparència de la mateixa preparació del Sínode animada amb una invitació directa a les Esglésies locals i als fidels, per intervenir i proposar en una àmplia enquesta, els problemes que podien ser objecte de treball del Sínode, a partir de les experiències familiars de les diòcesis. Aquesta situació singular ha produït un *instrumentum laboris* de gran realisme sobre el qual es poden construir accions futures. Si es comparen els resultats obtinguts d'aquesta participació directa, en àmbits parroquials de grups de discussió, informes preparats pels especialistes de les cúries locals, tribunals diocesans, experts *ad hoc* i els mateixos documents emesos pels bisbats i per les conferències episcopals i que han estat sintetitzats a l'*instrumentum laboris*, pot comprovar-se una àmplia convergència, de manera que no queda cap dubte que el que es viu i pensa a nivell local està recollit fidelment en el document de treball sobre el qual

s'han basat el pares sinodals.

La transparència de la qual s'ha dotat tot el temps sinodal, amb diverses comunicacions i rodes de premsa que permeten accedir a les dues *relatio synodi* publicades respectivament el dia 13 d'octubre i la publicada el dia 18 com a relació final del sínode. Comparant-les podem analitzar com alguns dels punts tractats s'han matisat, llimat o allargat, posant alguns accents —correccions o precisions— que sens dubte s'han forjat entre els pares sinodals al llarg de les dues setmanes de la trobada, la qual cosa ens permet fer-nos una idea dels punts més significatius i de discussió més gran entre els pares. Crec que les formes expressives, la mateixa redacció del text i les modificacions introduïdes donen pistes del que ha passat i situen perspectives del que encara resta per fer.

Transparència de les opinions, manifestada també pel fet de publicar el resultat de les votacions dels pares sobre cadascun dels apartats; la qual cosa ens permet fer-nos una idea general que potser es pot resumir de la manera següent: el document en el seu conjunt ha estat aprovat per majoria i ampli consens, però hi ha algunes qüestions més delicades i controvertides, com ara l'accés sacramental als divorciats tornats a casar, l'aprofundiment de la relació entre comunió espiritual o comunió sacramental, així com els aspectes relatius a l'atenció pastoral a les persones d'«orientació homosexual», que presenten un índex de votacions *non placet* d'entre el 34 i el 41% dels

Caldrà fer un esforç gran de comprensió, estudi i anàlisi de les propostes entre sínodes per poder aconseguir línies de consens

Hem d'agrair al papa Francesc i als pares sinodals aquest esforç de transparència i esperar que es mantingui en aquesta línia la reflexió i maduració

pares sinodals. Aquesta dada il·lustra que caldrà fer un esforç gran de comprensió, estudi i anàlisi de les propostes entre sínodes per poder aconseguir línies de consens que puguin garantir que les mesures que poden prendre's siguin el més acceptades i àmplies possibles. Una situació semblant en les votacions es produeix en les textos relatius a l'atenció pastoral per a aquelles parelles que viuen en matrimoni civil

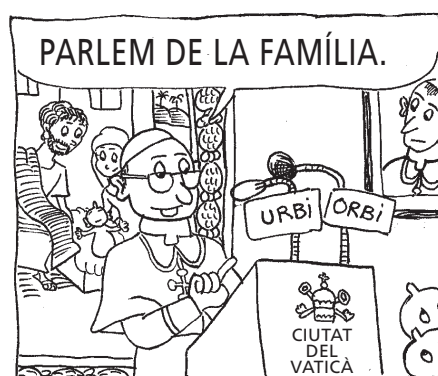
o conviuen en parella, també aquí s'ha manifestat la desintonia amb alguns pares sinodals, entre el 20 i el 30% que mostren el seu desacord.

Transparència en la roda de premsa presidida pel P. Federico Lombardi el 14 d'octubre passat amb la participació dels bisbes presidents dels grups de treball i les perspectives que aquests obrien davant de la premsa mundial. No es tractava de presentar simplement el que van fer per obtenir un consens de treball i unes línies d'acció en el Sínode, sinó que van dibuixar una més gran entitat quan van plantejar els problemes que hauran de resoldre's en l'àmbit eclesial en els pròxims mesos, en el període intersínode. Probablement sobre alguna de les matèries tractades per aquests grups s'hauran de formar algunes comissions que aprofundeixin en els diversos temes.

Transparència també entre els pares quan el papa Francesc els va proposar, el primer dia de les sessions, que s'expressessin amb un llenguatge clar i que tinguessin unes posicions obertes a la realitat dels problemes, fent de la trobada un temps de reflexió clara i d'obertura a la realitat. Situació que sens dubte ha proporcionat un debat fraternal i amical fins i tot enmig d'una certa tensió ideològica.

Hem d'agrair al papa Francesc i als pares sinodals aquest esforç de transparència i esperar que es mantingui en aquesta línia la reflexió i maduració que s'obre en aquest període d'un any entre sínodes, per aprofundir al voltant del Bisbe de Roma sobre l'esdeveniment de gràcia manifestat en la col·legialitat episcopal, mitjançant el camí de discerniment espiritual i pastoral en la seva doble vessant d'escolta dels signes de Déu i signes de la història dels homes en la doble fidelitat, escolta que s'ha resumit en l'observació de la família avui, en la complexitat de les seves llums i les seves ombres, la mirada posada en Crist per pensar amb renovat frescor i entusiasme el que la revelació transmesa per la fe de l'Església ens diu sobre la bellesa, el rol i la dignitat de la família i, finalment, la confrontació a la llum del Senyor Jesús per discernir les vies amb les quals renovar l'Església i la societat en el seu compromís per a la família fundada sobre el matrimoni entre un home i una dona. Així ho expressa el document final d'aquesta III Assemblea General Extraordinària del Sínode dels Bisbes.

Finalment, valdria la pena indicar que aquest Sínode 2014 ha acabat amb un missatge de transparència tot proposant que fem camí amb els pares sinodals fins al pròxim Sínode 2015, però deixant clar quina ha de ser la guia d'aquest camí: «Crist va voler que la seva Església fos una casa amb la porta sempre oberta, rebent a tothom sense excloure ningú.»

El Papa convida a caminar amb la santa d'Àvila

Missatge de Francesc amb motiu del V centenari del naixement de santa Teresa de Jesús

Redacció

Ciutat del Vaticà

Amb l'inici del V centenari del naixement de santa Teresa de Jesús, el papa Francesc ha volgut afegir-se a aquesta celebració a través d'un missatge enviat a Mons. Jesús García, bisbe d'Àvila. En primer lloc, dona gràcies a Déu pel do «d'aquesta gran dona» i anima els fidels a «conèixer la història d'aquesta fundadora insigne» i també a llegir els seus llibres perquè ens continuen dient «qui i com va ser la mare Teresa i què pot ensenyar-nos als homes i dones d'avui».

A l'escola de la santa, escriu el Pontífex, aprenem a ser «pelegrins. La imatge del camí pot sintetitzar molt bé la lliçó de la seva vida i de la seva obra. Ella va comprendre la seva vida com a camí de perfecció pel qual Déu condueix l'home, estança rere estança, fins a Ell i, alhora, el posa en marxa cap als homes». En aquest sentit, el Bisbe de Roma assenyala quatre camins que podem aprendre de santa Teresa d'Àvila: l'alegria, la pregària, la fraternitat i el temps propi.

«La veritable alegria és la santedat», diu el Papa. En santa Teresa, afirma, «contemplem el Déu que es revela proper i company, que té les seves delícies a conversar amb els homes: Déu s'alegra amb nosaltres». El fet de sentir l'amor de Déu desvetllava en santa Teresa de Jesús una «alegria encomanadissa que no podia dissimular i que transmetia. (...) Expressa la joia interior de l'ànima, és humil i "modesta". No s'hi arriba per la drecera fàcil que evita la renúncia, el patiment o la creu, sinó que es troba patint feines i dolors, mirant el Crucificat i cercant el Ressuscitat». Per això, Francesc assegura que «l'Evangeli no és una bossa de plom que s'arrossega pesadament, sinó una font de joia que omple el cor de Déu i l'impulsa a servir els germans!».

Teresa de Jesús va definir l'alegria com un tracte d'amistat amb qui sabem que ens estima. Així, el Papa indica que «quan els temps són "rigorosos", són necessaris "amics forts de Déu" per sostenir els fluixos. Resar no és una forma de fugir, tampoc de posar-se en una bombolla, ni d'aïllar-se, sinó d'avançar en una amistat amb qui "tot es pot patir" perquè sempre "ajuda, dona força i mai no falla". Per resar, afirma Francesc amb les paraules de la santa, cal estimar molt, no pensar gaire: «Dirigir la mirada a qui no deixa de mirar-nos amorosament i patir-nos pacientment.»

El Pontífex anima a recórrer el camí de l'oració i a viure la fidelitat. En un món sense esperança, «mostreu la fecunditat d'un "cor enamorat" i en una societat amb tants ídols, sigueu testimonis que "amb Déu n'hi ha prou"».

Un aspecte que destaca Francesc de la santa andarega és la fraternitat: «Aquesta va ser la seva resposta providencial: fundar petites comunitats de dones que seguissin Crist vivint

«Teresa d'Àvila» (1615), de Peter Paul Rubens, al Kunsthistorisches Museum d'Ulm (Alemanya).

senzillament l'Evangeli i sostenint tota l'Església amb una vida feta pregària.» Per poder viure en fraternitat, Teresa de Jesús fa tres recomanacions, constata el Bisbe de Roma: «Estimar-se molt els uns als altres, desprendre's de tot i veritable humilitat.»

El Papa també expressa un desig: «Com desitjaria unes comunitats cristianes més fraterne on es faci aquest camí: caminar en la veritat de la humilitat que ens allibera de nosaltres mateixos per estimar més i millor els altres, especialment els més pobres!»

La santa escriptora i mestra d'oració va ser fundadora i missionera, explica el Pontífex. «La seva experiència mística no la va separar del món ni de les preocupacions de la gent.

Al contrari, li va donar nou impuls i coratge per a l'acció i els deures de cada dia.» Francesc admira que Teresa visqués les dificultats del seu temps «sense cedir a la temptació del lament amarg, sinó més aviat acceptant-les en la fe com una oportunitat per fer un pas més en el camí. (...) Avui Teresa ens diu: resa més per comprendre bé el que passa al teu voltant i així actuar millor. L'oració venç el pessimisme i genera bones iniciatives. (...) Quan el món crema, no es pot perdre el temps en negocis de poca importància.»

Finalment, el Papa anima: «Ja és temps de caminar! Recorrem els camins de la vida de la mà de santa Teresa. Les seves empremtes ens condueixen sempre a Jesús.»

Inici del centenari

El 15 d'octubre la ciutat d'Àvila va acollir una multitudinària celebració eucarística d'inici del V centenari del naixement de santa Teresa de Jesús, presidida pel president de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), Mons. Ricardo Blázquez. «Els escrits de santa Teresa i les seves filles i fills són un signe de l'actuació de l'Esperit Sant en l'Església i la humanitat.» Amb aquestes paraules va començar l'homilia Mons. Blázquez, que es va mostrar molt esperançat davant d'una possible visita del Papa a Espanya. El president de la CEE va precisar que Teresa va viure els esdeveniments de la història davant de Déu, en una mena de trenat creient de fets exteriors i de gràcies íntimes; el que succeïa a prop o lluny era conversat amb Déu en l'oració i es convertia en crida apostòlica. Com a mestra d'oració, va aclarir que l'oració no és una expansió de l'esperit de l'home cap al buit o la soledat sideral sorprenent; ni un exercici de l'home per vèncer la superficialitat buscant la profunditat o per superar la fragmentació en un centre unificador. Finalment, Mons. Blázquez va assegurar que la celebració del V centenari és una oportunitat preciosa per actualitzar i assimilar les dimensions fonamentals de la vida cristiana i apostòlica en l'Església, i també l'autenticitat de l'existència humana que tots compartim.

Les floretes del papa Francesc

Déu «primereja»

El papa Francesc s'ha inventat el verb «primerejar»: vol dir passar al davant, tenir la iniciativa. Ho veurem més endavant. El Papa és un místic, que toca, però, de peus a terra. Ens parla de la vida trinitària des de la perspectiva de la nostra, arran de terra.

Ens parla de la tendresa del Pare, que ens surt a l'encontre quan el busquem, com en la paràbola. I si no, ens envia el seu Fill perquè ens busqui Ell a nosaltres, com el bon pastor ho fa amb l'ovella esgarriada. I si no sabem endevinar prou bé com ens estima, ens envia el seu Esperit, que és l'Amor, a fi que en fem l'experiència.

Déu escurça les distàncies. El més elevat i el que és a la nostra altura, es troben. Més encara: no deixa distància entre Ell i nosaltres. Estem units tan íntimament

a Ell, que les diferències es difuminen. Déu es fa home com nosaltres en el Fill, i l'Esperit ens divinitza a través del mateix Fill. I l'interessant del cas és que la iniciativa amorosa ve de Déu. Déu és el primer a estimar. Ens «primereja» en l'amor.

El Papa ens anima a tenir aquesta actitud de Déu; ens diu: «Vés i fes el mateix.» «Primereja» els teus germans en l'amor; no esperis ser estimat, estima primer! Fes el primer pas de reconciliació, de diàleg, d'entesa. «Primereja» a casa teva, a la feina, pel carrer; avança't vers els teus germans que sofreixen, que no tenen el necessari per sobreviure, els que estan sols, sense feina ni esperança.

Déu «primereja» sempre. Per què no hem de «primerejar» també nosaltres?

Josep Maria Massana

«Teresa de Jesús va generar una nova mena de vida religiosa»

Emilio J. Martínez González de Santa Teresita, vicari general dels Carmelites Descalços

Rosa María Jané Chueca

El 15 d'octubre, a Àvila, es va inaugurar de manera solemne el V centenari del naixement de Teresa de Jesús. D'aquesta manera s'obria un any jubilar per atansar-nos a una santa que ens parla de descobrir Déu en la quotidianitat de la vida i mantenir-hi un tracte d'amistat en la pregària. Conversem amb el vicari general dels Carmelites Descalços sobre la santa més il·lustre d'Àvila.

Aquest V centenari és una oportunitat per a...

Renovar el nostre compromís cristià com a seguidors de Jesús atenent la vida i doctrina d'una dona que, enmig de totes les dificultats, es va saber entregar del tot a la voluntat de Déu, amb determinació determinada i decidida a caminar al costat de Crist, Amic veritable.

Què caracteritza l'espiritualitat de la santa?

La característica principal de l'espiritualitat de santa Teresa és el fet que es fonamenti en la seva experiència personal de Déu misericordiós, revelat en la humanitat de Crist i accessible a través dels sacraments i la pregària, compresa com a diàleg d'amistat amb qui sabem que ens estima. Aquesta experiència és vàlida perquè és discernida, és a dir, sotmesa al judici de persones sàvies i lletrades i també a homes de gran experiència, com sant Francesc de Borja o sant Pere d'Alcàntara. No és una experiència subjectiva, sinó il·luminada per la força de l'Evangeli i viscuda en comunió amb l'Església. Produeix, a més, fruits de caritat, perquè crida a viure els mateixos sentiments de Crist Jesús: entrega i servei, preocupació pel bé de tothom, fins al punt de fer-nos esclaus seus —com el Senyor—, perquè estimar el proïsme és l'únic senyal cert que estimem Déu, en paraules de Teresa.

Com ens hem d'acostar als escrits de Teresa de Jesús?

S'ha de considerar que és una dona del segle XVI, que escriu amb un estil molt concret, proper al de la paraula parlada. Per llegir santa Teresa és important primer llegir amb atenció les introduccions de les obres a càrrec d'especialistes molt qualificats, així com fixar-se en les notes que, en el text, ens ajuden a comprendre girs lingüístics, expressions i descripcions de situacions que no són senzilles per a nosaltres. No n'hi ha prou de llegir els seus textos d'una tirada, cal aturar-s'hi i rellegir-los si fa falta fins a comprendre'n plenament el missatge que ens transmet. Tampoc no és correcte quedar-se amb una frase o un paràgraf que ens agrada, no la podem llegir des dels nostres punts de vista, sinó que ens hem de deixar interpel·lar per la seva paraula, de gran força. És bo llegir-la en grup, ja que ella en primera instància va escriure per ser llegida per les seves germanes i en comunitat. Llegir els textos en veu alta ajuda moltes vegades a

entendre'ls millor. Com a recomanació pràctica, és preferible començar pel llibre de les Fundacions, per habitar-nos al seu estil i per res del món deixar de llegir les cartes.

Quin impacte va tenir aquesta gran dona en el seu temps?

Un impacte enorme. Va generar una nova mena de vida religiosa —d'estil evangèlic— en què l'essencial no és la pròpia salvació o perfecció, sinó la recerca del bé de l'altre, proper i llunyà. Allunya de l'espiritualitat cristiana tota resta de neoplatonisme, proposant un model de vida i de pregària evangèlic però, sobretot, proposa una forma de vida que té per objectiu principal no el propi subjecte, sinó donar vida als altres. Això va ser i és una autèntica revolució, com ho és l'Evangeli de Jesús.

Què ens pot dir santa Teresa en ple segle XXI?

Que no estem buits. Que no necessitem omplir-nos de coses o d'èxits per ser algú, perquè ja som, i molt. Tot un Déu habita dins nostre i, a través de la humanitat de Crist, les ferides de la nostra humanitat habiten també dins del Déu Trinitat. Som molt més del que creiem i, per tant, podem molt més del que pensem, sempre que no perdem el temps buscant realitzar-nos a través d'experiències que generen insatisfac-

«Proposa una forma de vida que té per objectiu principal no el propi subjecte, sinó donar vida als altres»

ció, desigualtat i moltes vegades dolor, a nosaltres mateixos i als altres. Ens convida a emprendre un camí interior que no és fàcil de recórrer, que exigeix voluntat i sacrifici, però que ens permet arribar a una plenitud que reverteix en el bé dels altres.

Què destacaria de Teresa de Jesús com a mestra de pregària?

Escotar Teresa, fixar-se en el seu magisteri orant, és comprendre que la pregària pot ser una cosa fàcil, senzilla. Santa Teresa ens permet deixar de veure la pregària com un problema, perquè ens ensenya que no és un acte en què nosaltres som els primers protagonistes i exigeix un grau de concentració extrem, un esforç titànic per dirigir la ment a Déu. Per a Teresa la pregària és qüestió d'amor i estimar és una cosa, ens diu ella, que tots sabem

fer. Aquesta dada per a mi és la més important: no ens hem de trencar les banyes en mil tècniques de meditació o concentració, per després rendir-nos desil·lusionats perquè ens vencen les distraccions o el cansament. N'hi ha prou de posar-se en presència de Déu i dedicar-li temps, sobreposant-se a la nostra feblesa, perquè ell actuï. No esperem, ens dirà Teresa, grans coses ni revelacions extraordinàries, deixem fer l'Esperit, deixem que ell ens guï i quedem-nos en atenció amorosa, convençuts, com afirma la santa, que qual-sevol estona de pregària, per pobra i imperfecte que ens sembli, «*tiénelo Dios en mucho*».

Quins són els actes més importants per a aquest centenari?

A banda dels esdeveniments d'obertura i clausura, hem preparat un programa molt ambiciós d'actes religiosos i esdeveniments culturals i artístics. Entre ells destaquen l'exposició «Edades del Hombre» (a Àvila i Alba de Tormes) i la Trobada de Joves a l'agost del 2015, així com la Trobada Teresiana Internacional el mateix mes. Des del 15 d'octubre fins al 30 d'abril, a més, un pelegrinatge que portarà la relíquia del bastó de santa Teresa, recorrerà tot el món sortint d'Àvila i portant la seva presència als cinc continents, per acabar recorrent les fundacions teresianes i acabar al convent de La Santa, de frares carmelites, erigit on es trobava el solar de la seva casa natal.

Santa Teresa és un personatge atractiu no només per als catòlics, sinó també per a altres creients o fins i tot persones atees. Per què?

A més de perquè és una figura molt atractiva des del punt de vista antropològic, psicològic i literari, crec que la raó principal d'interès per santa Teresa resideix en el fet de la seva autenticitat i la seva profunditat. La veritat amb què se submergeix en el misteri de l'esperit humà i la simplicitat amb què exposa les seves troballes és molt impactant.

Com ens pot ajudar peregrinar als llocs teresians?

Peregrinar als llocs en què va viure Teresa és, d'alguna manera, trobar-se amb ella. No només perquè, per exemple, a Alba de Tormes trobarem el sepulcre on reposen les seves relíquies, que ens parlen de la seva presència encara viva entre nosaltres, sinó perquè la terra que va trepitjar la va fer tal com era, i alhora ella deixava impregnada la seva petjada en els llocs que va recórrer. Els espais de Castella i Andalusia que va trepitjar, en particular les seves fundacions, són un àmbit excel·lent per recordar-ne la figura i, d'aquesta manera, disposar-nos a escoltar-ne més atentament la paraula i enamorar-nos de la seva doctrina.

La visita del papa Francesc és més que probable?

El que puc dir és que la visita del papa Francesc és més que esperada i més que desitjada. Encomanem-ho a sant Josep, de qui santa Teresa ens ha ensenyat que és un poderós intercessor.

Pelegrinatges del 2014-2015

TERRA SANTA

Del 11 al 18 desembre

FEBRER / **Índia:** El Rajasthan

MARÇ / **Roma i Assís:** Audiència papa Francesc

MARÇ / **Marroc** monumental

ABRIL / Setmana Santa / Pelegrinatge a **Santiago de Compostel·la i Fàtima**

ABRIL / **Grècia:** Ruta de sant Pau

MAIG / **Uzbekistan:** La ruta de la seda

MAIG / **Roma:** Secrets del Vaticà

JUNY / Pelegrinatge a **Terra Santa**

JUNY / **Nord d'Itàlia:** Ruta de Joan XXIII

JULIOL / **Canadà:** Costa del Pacífic

JULIOL / **Castella:** Ruta de santa Teresa d'Àvila

ETIÒPIA

Del 12 al 24 de gener 2015

Cristianisme etiòp. Celebració de l'Epifania Timkat - a la Jerusalem africana - Lalibela.

AGOST / **Armènia i Geòrgia:** Cristianisme al Caucas

AGOST / **Etiòpia:** Ètnies, cristians i tribus del sud

AGOST / **Terra Santa i Petra**

SETEMBRE / **Indoxina:** Vietnam i temples d'Ankgor

OCTUBRE / **Turquia:** Ruta de sant Pau

OCTUBRE / **Japó:** Gran imperi d'Orient

NOVEMBRE / **Pèrsia:** Ruta bíblica

DESEMBRE / Llums de Nadal a **Nova York**

DESEMBRE / Pelegrinatge a **Terra Santa**

Opinió

Un llibre per pensar la fe: Cohèlet

Teresa Solà
Doctora en Teologia bíblica

Entrar en el camp del pensament i de les reflexions d'aquest llibre és entrar en un apassionant laberint de la fe bíblica. De fet, darrere el nom de «Cohèlet» (en la tradició llatina «Eclesiastès») s'amaga la funció de l'home que en el segle III aC s'adreçà a la comunitat per fer-la pensar, malgrat que sovint recorrent a la provocació.

L'autor és un savi lliurat a l'estudi i a l'ensenyament, sempre desitjós d'harmonitzar veritat i bellesa, contingut i estil. En el que escriu es capta un intel·ligent i irònic deseiximent, una serena melangia, una ànsia continguda, el buit del viure que escanya, el desconcert fred davant l'estupidesa, la corrupció de les institucions i de la injustícia, el refús de les institucions

L'autor és un savi lliurat a l'estudi i a l'ensenyament, sempre desitjós d'harmonitzar veritat i bellesa, contingut i estil

grega i de saviesa jueva. La primera virtut pedagògica de l'autor és la de saber invitar els seus destinataris a pensar per si mateixos: cal acceptar amb lucidesa i llibertat les incerteses de la vida, així com la seva finitud. Les creences comunes o rebudes per herència i que no suporten un examen de la raó, il·luminada per la fe, s'han de refusar.

El llibre del Cohèlet ha estat sovint un dels més difícils d'acceptar-ne el sentit literal. Al llarg dels segles se n'han fet versions i aproximacions ben lluny del que diu el text. És important estudiar i comentar el text tal com és, amb les seves reals o aparents contradiccions i incoherències: teologia de contrastos més que no pas teologies en contrast. És el Cohèlet com a home vivent i de fe que dona unitat a aquesta laberíntica diversitat: si dialoga és amb ell mateix. És tenint tot això en compte que intentaré comentar-lo en les col·laboracions que seguiran.

i de la injustícia, el refús de les solucions fàcils, un subtil desencís que es converteix en força teològica, una certa nàusea de la vida:

«Per això vaig avorrir la vida, perquè vaig trobar menyspreable tot el que fem en aquest món, tot és en va, tot és vanitat» (2,17)

L'autor viu en una Jerusalem jueva, però de forta influència hel·lènica, en una ciutat cobejosa de coses inaudites i de visions alienants, però embrutida per la rutina. El Cohèlet és un atrevit i provocador innovador, un home de cultura

El llibre convida a entrar en la fe bíblica.

Madrid

Testimoni de tres bisbes missioners

SIC / Madrid

Dins de la programació El Domund, al descobert, oferta per Obres Missionals Pontifícies ha tingut lloc una taula rodona amb el testimoni de tres bisbes missioners: Mons. José Ángel Divassón, bisbe del vicariat apostòlic de Puerto Ayacucho (Veneçuela), Mons. Juan José Aguirre, bisbe de Bangassou (República Centreafricana) i Mons. Kike Figaredo, prefecte apostòlic de Battambang (Cambodja).

Els tres bisbes han explicat la seva tasca com a missioners a les regions on hi ha molts problemes. Els prelats han exposat el seu treball com a missatgers de l'Evangeli i han dibuixat la realitat

de les societats on viuen. També han reflexionat sobre la informació real entorn dels problemes que pateixen els pobles de missió.

Mons. Aguirre ha destacat que li agradaria que «a la meua Espanya natal hi hagués més informació, que sabéssiu el que passa al món». Mons. Figaredo ha fet una petició als periodistes: «Una informació seriosa de la nostra presència als llocs crítics i no només el que es veu o es diu a la televisió; no fer caricatura dels problemes del món.» De la seva banda, Mons. Divassón ha constatat que a Veneçuela hi ha «una informació gairebé nul·la i una hegemonia comunicacional».

CatalunyaCristiana

Subscriuiu-vos

Desitjo subscriure'm al setmanari Catalunya Cristiana durant un any (52 números)

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____ NIF _____

A/e: _____

Edició paper 130€ Edició digital 90€

Edició en català Edició en castellà

Forma de pagament

Únic pagament per any Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular _____

Entitat _____ Oficina _____ DC _____ Compte _____ Data (dd/mm/aa) _____

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
Catalunya Cristiana
(Departament de Subscripcions))
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Punt de vista

Tica Font

Directora de l'Institut Català Internacional per la Pau

Malala, el dret de les dones a l'educació

«Els nens han d'anar a l'escola i no ser explotats financerament», així és com s'ha donat a conèixer el premi Nobel de la Pau d'aquest any a Malala Yousafzai i a Kailash Satyarthi, «per la seva lluita per evitar que els nens i joves siguin explotats i en favor dels drets de tots els nens a l'educació».

Malala és una noia jove de 17 anys amb una història dura de lluita per poder estudiar. La seva història comença l'any 2009, als 12 anys, quan els talibans que controlen el territori de la vall del Swat imposen la seva versió de l'islam a tots els habitants de la zona. Una de les mesures que imposen és prohibir a les nenes anar a l'escola. Malala va obrir un blog a la BBC, escrit en la seva llengua, l'urdú, on narrava en una mena de diari com era la vida sota el control talibà, com augmentaven les prohibicions, les restriccions i les pressions perquè les nenes deixessin d'anar a escola. Narrava les converses amb les seves companyes, les seves pors, les angoixes i com algunes de les seves companyes abandonaven la ciutat. A pesar de la situació ella continuava acudint a classe, encara que de manera quasi clandestina, sense uniforme i amagant els llibres. Un dia un periodista es va interessar pel seu blog, la va entrevistar, i va posar cara a les seves narracions, i per als talibans es va convertir en un símbol a combatre.

El 2010 l'exèrcit del Pakistan va expulsar els talibans de la regió i Malala va poder tornar a classe. El mateix govern va decidir convertir-la en una icona de l'esforç per l'educació; però ella i la seva família patien amenaces contínuament, fins que el 2012 ta-

libans armats van pujar a l'autobús amb què tornava a casa i li van disparar.

Un llibre recull els seus blogs i les seves memòries, però algunes escoles s'han negat que els seus alumnes llegeixin el llibre perquè és poc respectuós amb l'islam i els talibans l'acusen de convertir-se al laïcisme.

Malala representa la lluita contra els extremismes i fanatismes, una lluita que passa per l'educació i no per les bombes. Els talibans han estat els responsables de l'atemptat, però el principal obstacle a l'educació de molts nens i nenes del Pakistan no són els talibans, és l'absència de voluntat política d'uns governs que no doten de recursos l'educació; de la pobresa de les famílies que no els permet renunciar al salari dels nens, d'una pobresa que comporta que els mateixos pares no valorin el sentit de l'educació i tot mesclat amb un conjunt de valors patriarcal que fa que la societat no concedeixi valor i estatus social a les dones.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Apte només per als sacerdots

El dimarts XXVI del Temps de Durant l'Any, a l'Ofici de lectura, de la Litúrgia de les hores, s'hi llegia un fragment de la carta de sant Policarp, bisbe i màrtir, als cristians de Filips. Em cridà l'atenció l'inici d'aquest document: el comentari que «Crist se'ns oferí ell mateix com a exemple».

Els textos antics solen cridar-me l'atenció, perquè expressen, quasi amb les mateixes paraules, realitats ben actuals de la vida cristiana. Però, qui era sant Policarp? Era bisbe d'Esmirna (Izmir en turc). És considerat, igual que sant Climent de Roma i sant Ignasi d'Antioquia, un dels «pares apostòlics», és a dir, un dels escriptors cristians més antics, no bíblics. Només

sobreviu, dels seus documents, la carta als cristians de Filips. El nom Policarp significa «el que dóna molts fruits».

El nostre sant morí màrtir el 23 de febrer del 155. Les actes del seu martiri són una delícia. Tenen una transparència magnífica. Policarp accepta el martiri amb una gran fortalesa. La pregària d'abans de ser cremat és la mostra d'una fe viva i ardent.

El títol del meu escrit —apte només per als sacerdots— el justifico amb la transcripció següent: «Els preveres cal que tinguin entranyes de misericòrdia i siguin compassius amb tothom; han de procurar portar al bon camí els extraviats, han de visitar els malalts, i han de vetllar per les vídues, els orfes i els pobres, procurant sempre de fer el bé davant de Déu i dels homes. Han d'apartar-se de la ira, de qualsevol accepció de persones i dels judicis injustos, lluny de l'amor als diners. Han de ser lents a creure's les acusacions adreçades contra algú, i no han de ser severes en els seus judicis, perquè tots som pecadors.» *Et reliqua* (acudit eclesiàstic).

Els que, sense ser sacerdots, llegiu aquest article, pregueu per tal que ho sàpiguen ser a semblança de Crist.

A propòsit de...

P-J Ynaraja Capellà del Montanyà
ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

Andorra (2)

Acabo el meu comentari pel que fa a l'ara ja basilica de Meritxell. L'interior no és gens sorprenent. Equilibrat de formes i volums, i molt ben il·luminat, potser el més original és que centra la planta a l'altar. Té forma de semiesfera, de la qual el pla correspon a la taula eucarística. Algú m'ha dit que significa un calze. Aquesta idea seria original si les formes fossin més expressives. Ara bé, si el centre geomètric i teològic és així, l'espiritual, sens dubte, és la imatge de la Mare de Déu, una còpia exacta d'aquella que es va cremar el dia de l'incendi del qual ja vaig parlar. Sempre que he visitat aquesta església hi he vist algú agenollat pregant davant d'aquesta imatge. A la resta de l'interior hi estan representats els sants de la diòcesi. De factura molt discreta i elegant.

Com a la resta d'esglésies d'Andorra, no cal pagar per entrar-hi i un respira satisfet en comprovar-ho. S'hi escolta tènue una música discreta, que no se sap d'on procedeix i que ho impregna tot i estimula la pietat. Al lloc d'informació i de possibles apunts, s'observa que s'ofereix en l'idioma propi, el català, però també en castellà i francès. I és que arreu d'Andorra es respira un aire cosmopolita, cap provincianisme. A les botigues t'atenen indis de pell bruna, portuguesos, algun francès i, de qualsevol procedència, en llengua castellana. Sempre conservo un bon record de la visita al recinte erigit en honor de la patrona de la nació.

Meritxell és basilica, no catedral, perquè aquesta és a la Seu d'Urgell. Però d'acord amb la seva categoria, els darrers bisbes han rebut el títol personal d'arquebisbe. En l'àmbit civil són prínceps, caps d'Estat, que, com que en són també de l'estat francès, se'ls anomena coprínceps.

No gaire lluny de la basilica, i al costat mateix de la carretera que creua el país de sud a nord hi ha l'església de Sant Joan de Caselles. A Andorra les unitats urbanes reben el nom de parròquies, així que aquesta pertany a la parròquia de Canillo, en el doble sentit de l'expressió. Esvelta, en discretíssima però apropiada situació, llueix un campanari lleugerament separat de la nau. Els orígens se situen als segles XI-XII. Els murs són de pedra del lloc, i la coberta és de fusta, com gairebé totes les del país. El que és important està a l'interior: la imatge «majestat romànica» feta en estuc. Primitivament estava ancorada en el mur, i més tard en va ser tret però, per respecte, no es va destruir, sinó que es va enterrar al costat de l'altar. Hi va romandre 500 anys. Segons em diuen, només aquesta i una altra al món són fetes amb aquest material. Es van conservar prou fragments perquè reconstruïts, es reconegui la serenitat divina, tan pròpia d'aquestes representacions, que no es van atrevir encara a plasmar el sofriment de Jesús a la creu, la qual cosa sí que farà el gòtic. L'acompanyen dues figures humanes, una d'elles correspon a Longinos, i el sol i la lluna.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Paciencia Melgar i el virus de l'Ebola

Paciencia Melgar, de 47 anys, guineana, és una religiosa que pertany a la Congregació de les Missioneres de la Immaculada Concepció (MIC). Les concepcionistes van ser fundades el 1850 a Mataró per Alfonsa Cavin Millot. Es tracta d'una institució compromesa en l'educació i en l'atenció als nens i joves en risc. Actualment, continua tenint una presència important a Catalunya. La germana Paciencia, que treballava conjuntament amb Miguel Pajares, va contraure el virus de l'Ebola a Libèria en oferir-se com a voluntària per atendre els malalts de l'Ebola. Quan Miguel Pajares, germà de l'Orde de Sant Joan de Déu, va ser repatriat a Espanya es va vetar el trasllat de la germana Paciencia. Més tard, es va saber que la raó era perquè no tenia la nacionalitat espanyola, malgrat que havia atès Miguel Pajares. Abandonada per tothom, la mort de la germana Paciencia semblava qüestió de dies. Tot i viure amb unes condicions mèdiques lamentables, va superar el virus. Després de passar 21 dies en quarantena, se'n va reconèixer el guariment. Aleshores, va passar de ser «material de rebuig» sense nacionalitat espanyola a un recurs molt valuós del qual calia disposar fos com fos. Quan Manuel García Viejo, un altre religiós espanyol, va ser repatriat, el plasma de la germana Paciencia era un tresor cobejadíssim. Tot i no tenir la nacionalitat espanyola, va ser portada a Madrid. Els tràmits burocràtics es van resoldre amb gran celeritat, però la situació estava tan avançada que no s'hi va poder fer res. No obstant això, Teresa Romero, auxiliar d'infermeria, va poder rebre el plasma de la germana Paciencia, fet determinant per celebrar-ne la recuperació. Em fa vergonya l'actuació del govern espanyol, amb una actuació jurídica discutible, que primer apel·la a la llei per rebutjar l'atenció a la religiosa que havia atès meravellosament un ciutadà espanyol a Monròvia i després la porta sigui com sigui per «utilitzar-la» com a plasma curatiu. La gestió pèssima del govern espanyol

La germana Paciencia va passar de ser «material de rebuig» sense nacionalitat espanyola a un recurs molt valuós

en el tractament del virus de l'Ebola no només ha posat de manifest la incompetència dels responsables polítics sinó la manca de valors, d'ètica i d'escrúpols. La meua admiració i reconeixement per la germana Paciencia i per la congregació de les Missioneres de la Immaculada Concepció. S'hi podia haver negat, però la seva caritat, la seva entrega, la seva donació estan per sobre del menyspreu rebut. Els religiosos i altres persones que treballen en la mateixa línia es preocupen per l'ésser humà sense tenir en compte ni els seus papers ni la procedència. Mentrestant als salons de la frivolitat es va discutir sobre el cost de la repatriació, feta amb tota mena de desplegament mediàtic a bombo i platerets. Es va oblidar el viatge d'una anterior ministra de Defensa que es va desplaçar fins a l'Afganistan amb un avi medicalitzat a causa del seu avançat estat de gestació només per l'interès d'impacte polític. Es van oblidar les targetes bancàries, el projecte Castor... Àfrica ha vingut a rescatar Europa, què fa Europa per Àfrica?

Zoom

Eduard Brufau

L'anunciada recuperació econòmica no arriba i ja es parla d'una nova recessió; les economies més fortes d'Europa, França i Alemanya, s'estanquen i les més vulnerables, com Espanya o Grècia, no aconsegueixen reduir les altes taxes d'atur ni augmentar el consum. Per tot plegat, la setmana passada l'Ibex 35 va patir la caiguda més forta de l'any.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Una reacció que fa pensar

Sí, fa pensar la nostra manera de reaccionar davant d'alguns problemes en el «primer món». De cop i volta, una malaltia que fa estralls al continent africà aixeca una polseguera d'indignació perquè ha arribat un cas a l'altra banda de l'oceà on vivim els que tenim al nostre abast moltes més oportunitats que entre els últims... Allà l'epidèmia s'ha

L'epidèmia a l'Àfrica ja s'ha cobrat més de 3.000 víctimes

cobrat ja més de 3.000 víctimes. Però estan lluny, i si no moren de l'Ebola moriran de tuberculosi, malaltia aquí superada, o de malària, superada també aquí amb medicaments que donen

grans guanys a les farmacèutiques. Quan ens arriba una d'aquestes malalties es treballa a corre-cuita per exterminar-la. No dic que no es faci en aquells indrets de l'anomenat tercer món, però no podem negar que la reacció és diferent.

Això m'ha fet pensar en alguns casos concrets que conec, no de la malaltia, però sí de la immigració, d'aquells homes i dones del continent africà que, amb prou feines i arriscant la seva vida, van aconseguir d'instal·lar-se a casa nostra. Recordo les paraules d'un immigrant africà: «Aquí tinc els medicaments que necessito per sobreviure; al meu país em moriria en poc temps... Per això he d'escollir entre viure lluny de la meua família o morir a prop d'ells...»

La cosa és molt més greu per a un amic meu, el problema del qual aquests últims dies em treu la son... Fa anys que va aconseguir sortir d'una situació de guerrilles tribals al seu país, immigrant a casa nostra. Per circumstàncies de la vida i les dificultats de sobreviure, va caure a la presó, on va perdre l'oportunitat de renovar la documentació que ja havia aconseguit per a la feina. A la presó és molt estimat de tothom per bona conducta i disponibilitat. Ara només li falta un mes per sortir i compta els dies amb una gran il·lusió, fa plans i desitja de tot el cor començar una nova vida...

Però, vet aquí que, quan m'ofereixo per anar-lo a buscar el dia de la sortida, després d'aconseguir-li un lloc per recomençar de nou, em comuniquen que ha arribat una ordre d'expulsió de la policia per indocumentat amb «antecedents penals». Això vol dir que aquell dia que espera amb tanta il·lusió començarà per a ell un nou calvari: el del CIE (Centre d'Internament dels Emigrants) que tots sabem que és pitjor que la presó. O bé serà conduït directament a l'aeroport per enviar-lo al seu país. Després de complir una condemna, quin delictes és voler començar de nou una vida humana i digna?

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

Membre de la Societat Espanyola de Medicina Marítima

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
  - PSICOTÈCNICS
  - LLICÈNCIA D'ARMES
  - LABORALS I ESCOLARS
  - NÀUTICA
- INFORMEU-VOS-EN:**
Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Des del monestir

Any de la Vida Consagrada

Pau i bé!

D'aquí a poc més d'un mes s'obrirà l'Any dedicat a la Vida Consagrada, a iniciativa del papa Francesc. És una de tantes propostes amb les quals l'actual Papa ens sorprèn...

Celebrar durant un espai de temps llarg alguna cosa i en aquest cas una forma de vida, és un regal, un do de l'Esperit del Senyor. Per ser un temps llarg, tindrem l'oportunitat d'aprofundir en diferents temes i, fins i tot, amb una mica de sort, trobar respostes a algunes de les nostres inquietuds. Com pot ser, per exemple, el valor que té en el nostre present concret la Vida Consagrada. O, ¿com ser signes d'una Església en missió, davant d'una cultura que viu al marge de Déu, i per tant, sense unes arrels

fortes que donin consistència a la vida?

Tindrem temps per mirar a l'interior de les nostres estructures i descartar tot el que les fa «llunyanes», impedint la creació de veritables vincles de comunió entre les persones, dones i homes, que vivim la missió cristiana dins d'una família religiosa. Aquesta celebració és una oportunitat per crear lligams de coneixement entre la vida consagrada i totes les persones que creuen en Jesús i estimen la seva Església —fidels laics, diaques, sacerdots, pastors...— ja que moltes vegades ni dins de la pròpia Església es coneix bé la Vida Consagrada. I tots i totes sabem que allò que es desconeix no pot ser estimat ni valorat com cal. És una oportunitat, per a totes les dones i homes

que hem lliurat la vida a Jesús i al seu Evangeli, per aprofundir en la nostra identitat, que amb el pas dels anys potser es va quedant desdibuixada. De vegades, quan algú s'ha interessat per la Vida Consagrada, la resposta que hem donat s'ha centrat més en el que fem —col·legis, hospitals, missions en el tercer món, marginalitat, pregària...— que en el que som. L'any de la Vida Consagrada és una avinentesa per palesar el que som, en humilitat i senzillesa, per mostrar amb claredat que la nostra forma de ser i estar en el món és un estil de vida que aporta a l'Església i a la societat el millor del cor humà: perquè és un cor que viu per a Déu i des de Déu, en comunió i servei. Obrim el nostre cor de bat a bat! (a Déu i als germans).

Gna. Clara Fernández, OSC

La sal de la terra

Jesús metge. Els cristians som guaridors

Jesús és metge perquè guareix molts malalts. La majoria li demanaven la curació i Ell els demanava fe en Ell, fe en el fet que es poden guarir. El sofriment és amb sentit: Jesús lluita i treu el sofriment evitable i assumeix l'inevitable per amor i coherència amb sentit, patint tortura i mort a la Creu. Amb les guaricions Jesús portava salut i salvació, eren un signe de Bona Notícia. No es pot presentar l'Evangeli «malalt», exaltant el sofriment; no seria el de Jesús.

Jesús metge no va curar tots els malalts del seu temps. La medicina no arriba ni arribarà mai a guarir tothom ni tota malaltia. Sabem per natural que tot el que viu mor, que la condició única per poder morir-se és estar viu. Es descobriren nous medicaments, noves tècniques quirúrgiques, etc. per millorar la supervivència amb millor qualitat de vida i guarir malalties. Però mai no acabaran amb la mort.

L'ésser humà, que té consciència d'ell mateix i del temps, que pot projectar-se al futur i reviure

el passat, es pregunta pel més enllà. És possible que hi hagi quelcom més? Creure-hi és un acte de fe. Fer-lo requereix valentia de fer un salt al buit —no se sap de cert, és acte de fe— i d'humilitat. És acceptar que no ho sabem tot, és creure en el que diu Jesús. Qui ho fa troba sentit a la vida, al sofriment, a la malaltia i a la mort, que es converteix en un traspàs i no en un final definitiu, sinó d'etapa. Diuen que es mor tal com s'ha viscut. Si s'ha viscut amb sentit i obert als altres, viure el procés de morir és més suportable; el dolor i el sofriment amb sentit ho són molt menys, fins i tot es pot passar voluntàriament per un sofriment quan es fa amb sentit.

Combinar fe i ciència, fe i medicina és, per a mi, la millor solució per a viure una vida amb sentit, tant en els bons moments —que seran sempre penúltims ajudant a no enorgullir-me i creure'm superior als altres per l'èxit— com en els dolents i malalties —que seran també penúltims, en què el fracàs no tindrà la darrera paraula.

Tot en una visió còsmica atemporal pot adquirir un sentit. Quantes vegades no entenem un mal que ens ha passat fins anys després, que podem dir, per exemple: gràcies a aquest fracàs, a aquesta porta tancada, se n'han obert de millors?

Viure la malaltia amb fe, lluitant-hi amb totes les forces, però assumint el dolor inevitable i sublimant-lo i posant-lo en comunió amb els altres pregant pels que pateixen. La Mare Teresa de Calcuta va crear una xarxa de relacions entre malalts i persones necessitades: cadascú des del seu llit, amb paràlisi, té un «apadrinat» a l'altre costat del món, fa de missioner, ajuda un ésser necessitat de l'Índia o d'on sigui. L'errada és pretendre amb la ciència entrar en el camp de la religió, del no demostrable, i a l'inrevés, pretendre fer dir a la religió el que és medicina bona o dolenta. Amb això s'ha fet molt de mal. Fe i ciència són dues vies complementàries que conflueixen en la persona i l'ajuden a viure amb plenitud i sentit la seva vida, i per tant, en camí de felicitat.

Joan Viñas

Membre numerari de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya

Mirada al món

És l'hora de Palestina?

Aquestes darreres setmanes hi ha hagut grans expectatives en el tema de Palestina. El món àrab, especialment, està eufòric. La resta del món, molt esperançada. Què ha passat? Primer, la convocatòria de «donants» d'ajudes per a la reconstrucció de Gaza ha estat un èxit. S'han obtingut més de 5,6 bilions de dòlars per a l'ajuda necessària.

Segon, a les Nacions Unides s'ha debatut la qüestió palestina d'una manera seriosa, posant sobre la taula el dret i la necessitat que aquest país, encara controlat per Israel, esdevingui finalment una nació amb estat. Va ser Suècia el primer país que va anunciar que votaria a favor d'una Palestina com estat nou, independent. Molts altres països, sense arribar a proclamar-ho públicament, estaven disposats a fer el mateix pas. El segon a dir-ho, també públicament, ha estat la Gran Bretanya. El govern israelià no pot dissimular el seu malestar i ja ha dit als dos països esmentats que està totalment disconforme amb el seu suport a una Palestina com a

estat. Netanyahu va dir clarament, el 2009, que la solució del problema palestí era formar dos estats: Israel i Palestina. Per què ara, en lloc d'afavorir el camí que ell veia i que tots veuen que és l'únic necessari per a la pau, s'hi mostra reticent?

Ho podem comprendre amb les paraules del diputat Isaac Herzog, pronunciades al Parlament israelià el 14 d'octubre, parlant del vot britànic: «Una altra fallida estrepitosa a l'escola de Netanyahu i Liebermann.» I també: «Un vent fred bufa des de tots els racons del món contra Israel i, en canvi, el primer ministre i el ministre d'Afers Exteriors refusen de veure els fets com són, i ens estan abocant al damunt una forta tempesta diplomàtica. Si jo fos el primer ministre, acceptaria immediatament el pla de pau del president Sissi d'Egipte. I, tanmateix, Netanyahu prefereix xocar amb el món, començant pel president dels EUA, Obama, i altres amics, per tal de desviar l'atenció pública dels seus

errors en l'economia i en la construcció d'Israel.» I un altre diputat, Ofer Shela, afegia: «El món està tip amb la paràlisi del procés de pau, i ens voldrà imposar el que nosaltres no hem sabut fer. Cada dia que passa sense fer res... perjudica la malmesa situació diplomàtica d'Israel.»

Quan encara Israel i Gaza ploraven els seus morts ocasionats per la guerra, el govern israelià va anunciar la construcció d'una nova colònia, i va permetre a més de 70 jueus d'instal·lar-se en ple barri àrab de Silwam de la Jerusalem Est. Provocacions que li han suposat, un cop més, l'allunyament de les nacions. Arribarà el govern israelià a veure, objectivament, els seus problemes i a desempallegar-se de l'isolament que pateix? Hauran de ser les nacions del món, com Suècia i el Regne Unit, les que li imposin el camí que ha de fer? El govern podrà recordar com l'any 1947 molts països anaven votant, un rere l'altre, el reconeixement de l'estat d'Israel. Ara és el torn de Palestina. Les nacions faran el mateix.

Joan Maria Vernet

Salesià des de Jerusalem

Manca de fe

La humanitat s'ha enfonsat en una indiferència profunda: li manca la fe. La societat ha deixat de ser cristiana per tornar a ser pagana. Sense creu i sense fe, què seriem? Un sistema polític que menysprea la llei de Déu no pot ser just.

JAUME VALLS
Barberà del Vallès

L'Església és mare

Ningú no es fa cristià a ell mateix: naixem i creixem en la fe dins del poble de Déu. Per això diem que l'Església és Mare, perquè ens dona vida en Crist i ens fa viure juntament amb altres germans en la comunió de l'Esperit Sant. El model de maternitat de l'Església és la Mare de Déu. El naixement de Jesús al si de Maria com a primogènit de molts germans és com el preludi de la vida nova que reben els cristians en el baptisme. L'Església també és mare perquè ens cuida com a fills i ens indica el camí de la salvació.

Ens alimenta i ens sosté amb els sagraments, ens il·lumina amb la llum de l'evangeli, ens orienta al bé i ens anima en els moments de foscor i ens defensa dels assetjaments del maligne, ens exhorta a la vigilància per no sucumbir a les seves reduccions.

LLUÍS ESQUENA ROMAGUERA
Torroella de Montgrí

Cal esperar el pitjor

Fa més de cent vint-i-cinc anys que els franciscans són presents a Qunayah. Allà la presència de cristians era habitual, com ho era a l'Iraq. I no es tractava d'una pre-

Sor Cristina renova els vots

Sor Cristina Scuccia, la jove religiosa que va guanyar al juny la darrera edició del concurs de cant *The Voice*, en la versió italiana, ha renovat el 29 de juliol els vots temporals de castedat, pobresa i obediència en la Companyia de les Ursulines. La renovació de vots es va fer a una de les cases que la congregació de les Ursulines té a Sicília. La informació la va donar a conèixer una de les religioses de la casa de les Ursulines de la Sagrada Família de Milà. La jove religiosa ha manifestat: «De moment estic des-cansant. Han estat sis mesos durs. Ara el meu compromís és estar bé interiorment per després continuar donant molt als altres.»

JAUME CATALÁN DÍAZ
Girona

sència testimonial, malgrat que són minoria, sinó d'una presència activa tant religiosament, com socioculturalment. Tota aquesta riquesa, que ha generat beneficis enormes per a Síria i l'Iraq, s'està destruint i és massacrada per grups de terroristes estrangers als qui no importa ni la vida dels nens sirians i iraquians, ni la seva història, ni els fruits d'una convivència secular.

En aquest context, recentment un grup islamista vinculat al Front al Nusra va saquejar el convent franciscà de Qunayah, una localitat siriana propera a la frontera amb Turquia, i va segrestar una vintena de cristians, nois i noies joves, juntament amb el rector, el pare franciscà Hanna Jallouf.

JUAN GARCÍA
Cáceres

Creure i perseverar

Amb llibertat cristiana i postconciliar, vull agrair la carta del germà

Pius Tàssies i Segarra, publicada a C.C. el 14 de setembre. També agraeixo que sigui des de Montserrat, el tresor més gran que tenim els catòlics catalans.

Aquesta carta m'ha fet recordar les explicacions que el pare Bonaventura ens donava de la importància no només del bisbe Torras i Bages, sinó molt especialment de l'exemple del beat Pere Tarrés, del bisbe Morgades, del cardenal Vidal i Barraquer, de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, de la qual va ser membre, i de la travessia que els va oferir l'època que els va tocar viure.

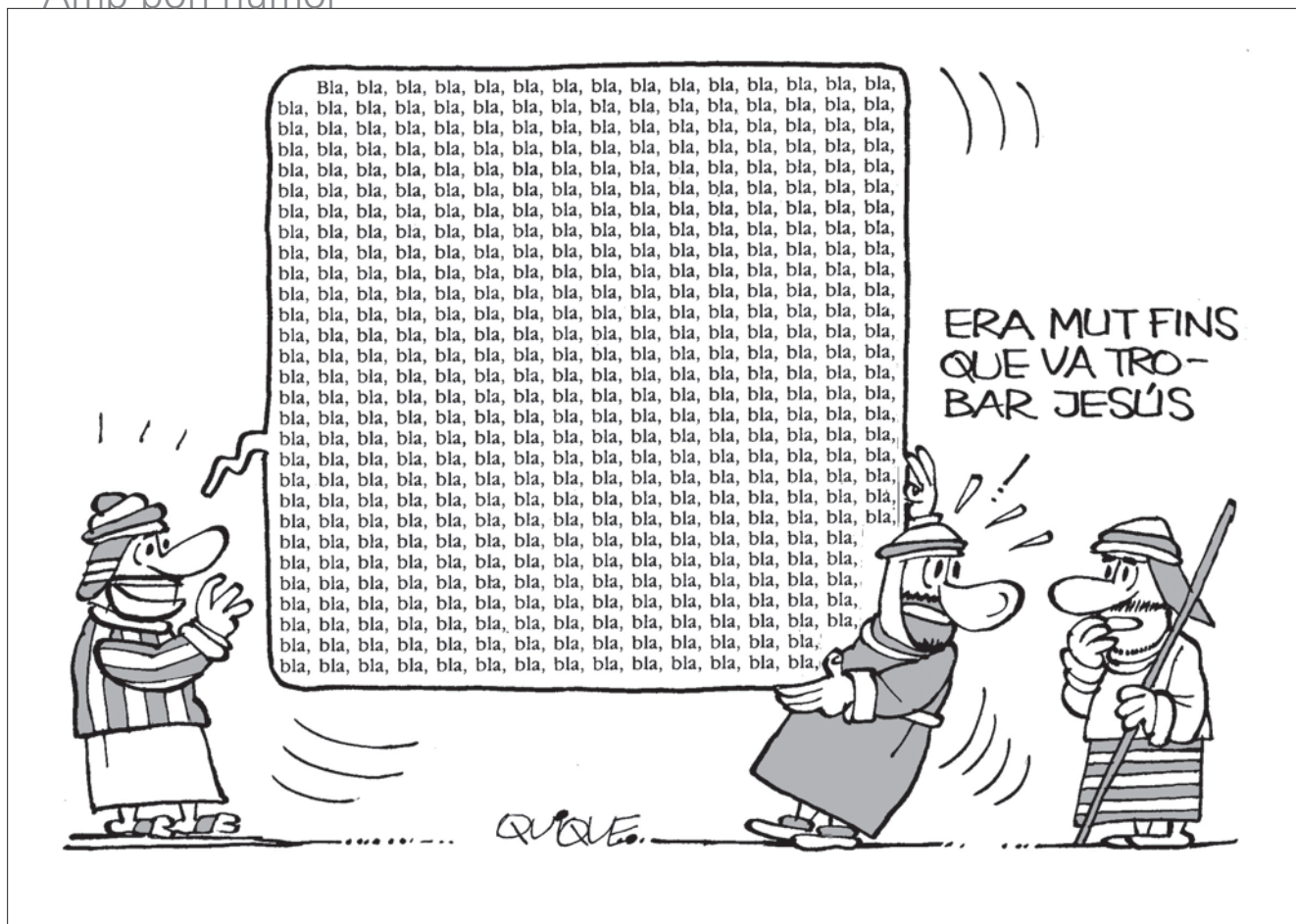
En definitiva, el que reivindica el germà Pius és l'Església catalana de Catalunya, i jo hi afegeixo: molts anys de creure i perseverar. L'esperança no és només divina, també és humana.

Reitero les gràcies al germà Pius pel que m'ha fet recordar.

ESTEVE ORRIOLS i SENDRA
Vilanova i la Geltrú

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Eternitat

Em costa d'imaginar coses de la vida eterna. Per exemple, la ciència ens diu que el nostre planeta i el mateix sol un dia desapareixeran, i llavors em pregunto on viurem...

L'Esclusura diu que «cap ull no ha vist mai, ni cap orella no ha sentit el que Déu té preparat per als qui l'estimen...». La nostra imaginació és enormement inquieta i curiosa, i no pot deixar de ser d'una altra manera, però davant certes realitats sempre es quedarà molt curta. És veritat que la física ens parla de la finitud del nostre sistema solar. També el nostre cos és finit i mortal. Diu sant Pau de manera molt gràfica que el nostre cos serà destruït. No obstant això, creiem no simplement en la immortalitat de l'ànima sinó en la resurrecció de la carn, a imatge i semblança de la resurrecció de Jesucrist. Llavors jo em preguntaria si Déu té poder per ressuscitar morts, per què no en tindria per a una «resurrecció còsmica» que afectaria tota la creació que, en paraules de Pau, «gemega en dolors de part»? Des de l'antropologia que brolla de la fe cristiana mai no podem renunciar a la nostra corporalitat, a la nostra dimensió constitutivament social i al nostre «ser en el món». Com serà això en l'escatologia plenament realitzada? Podem dir que serà, però d'una manera que supera tot el nostre imaginari. Jesús ens diu que va al Pare per preparar-nos-hi estada i que a casa del Pare hi ha lloc per a tothom. La Bíblia ens parla també que l'Anyell gloriós serà el sol que ens il·luminarà. I no podem oblidar l'expressió suggeridora d'«un cel nou i una terra nova» que trobem a l'Apocalipsi. No deixen de ser metàfores per infondre'ns una gran esperança que reposa en darrer terme en l'amor i en el poder il·limitats de Déu.

Finalment, una cita interessant del Catecisme de l'Església catòlica: «Pel que fa al cosmos, la Revelació afirma la profunda comunitat de destí del món material i de l'home... l'univers visible també està destinat a ser transformat, perquè el món mateix restaurat al seu estat primitiu, ja sense cap obstacle estigui al servei dels justos, participant en la seva glorificació en Jesucrist ressuscitat.» Podríem dir que des de la fe afirmem de l'univers no una destrucció per aniquilament sinó una construcció per transformació.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo: elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
A Ràdio Estel, de dilluns a divendres, a les 23.00, podeu escoltar la versió radiofònica d'El Consultori

El P. Marciano Corral, apòstol de la família

Enrique Maestre

El 7 d'octubre passat, festivitat de la Mare de Déu del Roser, el pare Marciano Corral, amant fervent de la Mare de Déu, va fer el pas a la Vida amb majúscules. Sacerdot amb cinquanta-dos anys d'entrega al seu ministeri sagrat, va morir després de patir amb acceptació una malaltia cruel que li va impedir continuar en l'exercici de la seva tasca sacerdotal.

Prevere enamorat de Terra Santa, que va visitar en dues ocasions, era de l'opinió que els cristians hauríem de peregrinar als Llocs Sants per comprendre més bé la imatge de la nostra fe. Sentia veritable admiració pels franciscans destacats de manera heroica al Pròxim Orient.

Se'l recorda a Marciano —com volia que li diguessin— per la senzillesa, gairebé una humilitat austera, l'acollida i la predisposició a dur a terme tot el que li sol·licitessin, i per la passió pel cant gregorià, que dominava de manera perfecta amb aquella veu privilegiada que posseïa. Les seves homilies eren encertades i arribaven a tots els feligresos que tinguessin ocasió de sentir-les.

Va dirigir el moviment Encontre Matrimonial a Barcelona durant els anys vuitanta, on va prestar la col·laboració com a sacerdot a favor de la família. Considerava el matrimoni com la cèdula fecunda i necessària per fer un món millor, i va arribar a ser considerat com un veritable apòstol de la família. El pare Marciano creia que la bona

relació de la família era l'eix de llars autènticament cristianes, on la comunicació dels esposos havia de ser bona, autèntica i apassionant per aconseguir aquestes «esglésies domèstiques» enyorades pel Vaticà II. Tenia clar que en el matrimoni tots dos cònjuges sempre havien d'anar en la mateixa direcció i amb idèntic afany de creixement, conreant la comunicació a través del diàleg diari en tots els àmbits de la relació conjugal.

Va ser tot un avançat en la preocupació per les parelles divorciades i de les unides novament per lligams civils. Mai no els va abandonar. Van poder sentir-se acompanyats pel pare Marciano. Com s'hauria sentit de comprès amb les indicacions del papa Francesc!

Va crear uns grups d'acollida per a joves aspirants al matrimoni —els seus coneguts Cursets de Promeses—, que amb gran encert va impartir durant lustres a la parròquia barcelonina de Santa Teresa, al Carmel, i posteriorment a Santa Maria de Castelldefels, on nombrosos grups d'enamorats rebien els seus consells savis i vivències per aspirar a mantenir l'enamorament per a tota la vida.

Avui, amb la desaparició del pare Marciano, a moltes llars han corregut llàgrimes de gratitud i de dolor per la notícia de la seva mort, perquè encara es recorden les seves paraules animant a lluites per mantenir-se enamorats.

Descansi en pau el pare Marciano, exemple del sacerdot desitjat pel papa Francesc. Va deixar empremta i testimoni que Déu és Amor.

XX Jornades de Pastoral Penitenciària

Joan Prat Jorba

Les XX Jornades de Pastoral Penitenciària dels bisbats de Catalunya van tenir lloc al Seminari de Vic el dissabte 4 d'octubre i van aplegar una seixantena de voluntaris i capellans de presons. Va començar al matí, amb la pregària conduïda pel delegat diocesà i una conferència de l'advocada

Maria Teresa Concheiro, experta en mediació, sobre dret penal, que va promoure un interessant diàleg. L'Eucaristia va ser presidida pel provincial dels mercedaris, el P. Florencio Roselló.

A la tarda, les diferents delegacions van explicar les seves tasques pastorals i es van referir, en una taula d'experiències compartides, a realitats com ara

el Taller de teatre al Centre Penitenciari de Joves, la catequesi de Confirmació a la Model, l'Estudi de l'Evangeli a Wad-Ras, el Taller de diàleg i cinefòrum al Centre Penitenciari de Lleida i el Taller d'habilitats socials a Wad-Ras. Al final el director general de Centres Penitenciaris de la Generalitat de Catalunya, Pere Soler, va saludar les delegacions.

Sara Jordà, una cristiana valenta

Francesc A. Picas

L'11 d'agost del 1938, Sara Jordà va ser afusellada al castell de Montjuïc de Barcelona. Natural de Figueres, als anys de la persecució religiosa va organitzar a Catalunya, en col·laboració amb diferents famílies, una xarxa per salvar de la mort sacerdots, religiosos i laics cristians perseguïts. Els acompanyava ocultament a diferents domicilis, especialment masies, on els sacerdots hi celebraven missa clandestinament. També organitzava expedicions per passar-los per la frontera cap a França i Andorra.

Sara Jordà, de 43 anys, cristiana audaç, va arriscar la vida en defensa de la fe. Va ser descoberta amb documents. La van detenir i la van portar al castell de Montjuïc. La van condemnar a mort. La seva filla Maria Rosa Tutau, molt jove, va intentar que un diplomàtic britànic, de pas per Barcelona, intercedís per aconseguir l'indult de la seva mare. Companys es va negar a indultar-la. Sara Jordà va ser afusellada al Cementiri de Santa Elena juntament amb altres detinguts, entre ells sis dones. La rambla de Figueres porta des del 1939 el nom de Sara Jordà.

Paraula i vida

Pere Claver, esclau dels esclaus

Lluís Martínez
Sistach

Cardenal, arquebisbe
de Barcelona

Els jesuïtes han celebrat en el 2013 i en el que va de 2014 dues commemoracions notables de la seva història: el 125è aniversari de la canonització del missioner català sant Pere Claver, que va dedicar la seva vida als esclaus negres a la Colòmbia colonial espanyola del segle XVII, i el bicentenari de la restauració de la Companyia després del període en què va estar dissolta (1773-1814).

Sant Pere Claver té una actualitat perenne perquè és un exemple de cristià solidari, de vida compromesa a l'ajuda i l'alliberament dels més febles. El teòleg Josep Maria Rovira Belloso, significativament, menciona Pere Claver en un escrit acadèmic dedicat a sant Tomàs d'Aquino. Diu que, a més de la perfecció formal i lògica, el saber teològic té una dimensió pràctica, que impulsa vers els altres i especialment vers els pobres i marginats. Aquest és un concepte que va més enllà del treball teològic acadèmic, si es vol dir així, però que dona a la teologia una neces-

sària tensió vers el Regne de Déu proclamat per Jesucrist, que s'ha de manifestar en l'atenció als més pobres i febles de cada societat. El doctor Rovira Belloso escriu amb tota raó: «Hom recorda aquí sant Pere Claver acostant-se als esclaus per donar-los escalf material i vida. La teologia té una dimensió certament *veritativa*, però també inclou el vessant de la realització pràctica, com ha estat afirmat per sant Tomàs d'Aquino.» Aquesta dimensió *samaritana* de la fe i de la teologia brillà en sant Pere Claver, nascut a Verdú (Urgell) l'any 1580. Essent ja clergue del bisbat de Vic, entrà a la Companyia de Jesús el 1602 al noviciat de Tarragona. Cursà les humanitats clàssiques a Girona i la filosofia a Mallorca, on entrà en contacte amb un sant jesuïta famós, tot bonat, saviesa i humilitat, Alfonso Rodríguez, porter del Col·legi de Montis-ion, el qual seria canonitzat el mateix dia que el fill de Verdú per Lleó XIII l'any 1888. Pere Claver també fou ciutadà de Barcelona com a estudiant de teologia

de 1608 a 1610. Marçà cap a les missions del Nou Món i durant 40 anys va viure a Cartagena d'Índies, a Colòmbia, dedicat totalment als esclaus negres que eren portats des d'Àfrica, servint-los de manera abnegada, amb un extraordinari exercici de la solidaritat amb ells. Està considerat un veritable precursor de la defensa dels drets humans abans que fossin anomenats així. Va treballar per superar les dificultats que alguns grups de la societat colonial plantejava a la seva missió de ser *esclau dels esclaus negres*: és un text que es conserva escrit de pròpia mà: «Petrus Claver aetiopum semper servus» («Pere Claver esclau per sempre dels etiops»), que era el terme amb què es denominava els negres). Morí a Cartagena d'Índies el 8 de setembre de 1654 i actualment aquest sant català és el patró de Colòmbia i, sobretot, és un exemple eminent de la dimensió alliberadora i solidària de la fe. Es va complir en ell allò que va escriure al final de la seva partida de baptisme el sacerdot de Verdú: «Déu el faci bon cristià.»

Als quatre vents

La prudència ben entesa

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona
i Primat

Dins la consideració que estic fent de «les set llums», com va denominar Joan Pau II les virtuts teològals i cardinals, avui vull parlar de la prudència, començant per dir el que no és, per evitar males interpretacions. No és cautela, no és mirar les coses des de la barrera, no és por. Tampoc és indecisió, com la de la faula de l'Ase de Buridan, aquell ase que per no decidir si era millor menjar primer civada o beure aigua, al final va morir de fam i de set.

Anem al que és: la prudència ens porta a saber què fer, evitar els perills, deixar de banda els obstacles, valorar les conseqüències dels nostres actes i prendre decisions ajustades. Per a això, abans de prendre decisions que puguin ser importants, cal parar-se a pensar i, si és el cas, demanar consell per tenir més elements de

judici. Joan Pau II deia que és prudent aquell que edifica la seva vida segons els dictats de la seva consciència recta. Algú que actua després d'informar-se i de reflexionar té moltes més possibilitats d'encertar i, si s'equivoca, sabrà més fàcilment reconèixer després el seu error.

En la vida d'un cristià, la prudència exigirà a vegades prendre riscos, involucrar-se en causes justes. El bon samarità de la paràbola evangèlica es «va complicar la vida» perquè va actuar prudentment: va veure un home malferit a la vora del camí, se'l va carregar a coll, el va portar a l'hostal i va pagar la seva estada perquè fos guarit. Ser prudent no consisteix, doncs, a quedar-se al marge de les responsabilitats amb els més

necessitats, pensant «ja ho farà un altre». Com encertar el que hem de fer a cada moment? La Bíblia ens porta l'exemple de Salomó, que no va demanar a Déu més regnes i riqueses, ni una vida més llarga, sinó la saviesa, la capacitat d'encertar en els seus judicis. I la vida de sant Tomàs d'Aquino ens mostra un episodi que recorda aquell patriarca. En la quietud d'una església de Nàpols, el Sant va sentir que un Crist esculpit, davant el qual estava agenollat, li deia: «Bé has escrit de mi. Quina recompensa vols?» I Tomàs, alçant el cap va contestar: «Us vull a vós.» En l'àmbit de la pregària serà quan encertarem millor la voluntat de Déu per a nosaltres. Pregar és una manifestació de prudència. És en la pregària on trobarem el sentit de la nostra vida i les accions possibles en benefici dels qui ens envolten.

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Resurrecció al Mo

Samuel Gutiérrez
Cornudella de Montsant

És la «nineta dels ulls» de l'arquebisbe Jaume Pujol. La Comunitat del Cenacle de Cornudella de Montsant li té el cor robat. I amb raó... Allà una vintena de joves recorren en fraternitat un camí preciós que els condueix de «les tenebres a la llum». Un cop al mes, monsenyor —com li diuen els nois— es desplaça fins al Montsant per passar unes hores amb ells. Surten a caminar plegats, comparteixen el dinar i les pregàries, ell els escolta, els aconsella... Exerceix de pare i pastor per a una vintena de joves, provinents de diferents països, que lluiten per sortir de la droga amb l'arma de l'amistat, del treball i de la fe. «Aquesta comunitat és un gran bé no només per als nois, sinó també per a tota l'arxidiòcesi —confessa Mons. Pujol—. És un do de Déu que pugui haver-hi una comunitat en la qual veus que gent que hi entra molt tocada, amb addiccions fortes i la vida gairebé esfondrada, a les tenebres com ells diuen, puguin ressuscitar a una vida nova...» I afegeix convençut: «Per a mi és una gran joia molt gran tenir-los a Tarragona! La conversió d'aquests nois és una cosa increïble! La seva experiència ens diu que fins i tot la vida més ensorrada es pot arreglar i que pot convertir-se en focus d'espiritualitat per a altres... La solució sempre és Jesucrist i això és una cosa que ells tenen molt clara.»

La Comunitat del Cenacle va aterrar a Cornudella de Montsant el juny del 2013. Feia anys que Mons. Jaume Pujol gairebé «suplicava» la seva presència, conscient de les nombroses demandes que té arreu del món: «He pregat moltíssim perquè fundessin aquí i avui em sento un arquebisbe afortunat per comptar amb la seva presència.» La comunitat fundada el 1983 per Mare Elvira va plantar finalment la tenda al Mas d'en Lluç, al Montsant, una terra

marcada amb ferro roent per una tradició mil·lenària de sants ermitans. Però el camí fins allà va haver de sortejar també alguns obstacles... Explica el P. Eugenio, un dels sacerdots responsables del Cenacle, que la primera impressió que va tenir el novembre del 2011 en visitar la casa va ser desastrosa: «Era un dia plujós, estava lluny, el primer hospital a 30 km. Tot estava derruït. Molt d'esforç i diners. I acabàvem d'obrir la primera casa a Espanya a Fogars de Montclús... Tot eren obstacles. I com que plovia tant, fins i tot el paisatge, tan bonic com és, no es podia apreciar. Així que em vaig dir a mi mateix: "Espero no tornar-hi mai més."»

La lògica humana hauria aconsellat descartar la idea d'obrir una casa a Tarragona, però a la Comunitat del Cenacle fa temps que han renunciat als criteris exclusivament humans per abandonar-se a la «lògica de Déu». Només així es poden obrir els miracles! I aquesta casa, batejada com a Mare de Déu de Misericòrdia, ho és. «Realment és un miracle —assegura el P. Eugenio—.

En poc més d'un any els nois han fet una feina molt bona. No només la feina de restauració de la casa i de l'entorn, que és un treball material i exterior, sinó sobretot el treball interior... La restauració exterior sempre va acompanyada d'una restauració interior. Tot el que veiem ens mostra que els nois s'han sacrificat molt, que s'han esforçat per descobrir i fer ressaltar la bellesa.» «No s'ha d'oblidar que som drogoaddictes —afegeix aquest prevere italià amb accent argentí—. Aquest és el gran miracle! Som una comunitat de pecadors públics... És veritat! Tenim moltes limitacions i fragilitats, però estem a les mans de Déu. El Déu amb el qual ens trobem a la capella podem veure'l aquí fora.»

De les tenebres a la llum

El Mas d'en Lluç presenta avui una imatge magnífica, embriagadora. Tot és bellesa. Fins i tot les muntanyes que envolten la vall on està situada la casa sembla que l'abracin. És el cel a la terra. La casa va celebrar recentment una bonica jornada de portes obertes en la qual amics i simpatitzants de la comunitat van poder constatar amb els seus ulls la bona feina feta. «Encara falten moltes coses —adverteix el Carlos, responsable de la fraternitat—, però hem avançat molt. Hem arreglat la casa, netejat l'entorn, hem organitzat l'hort i hem construït un colomar... És bonic veure com l'espai exterior, l'ordre, la neteja, ens ajuda interiorment a canviar la nostra vida.» El Carlos, que ja havia estat responsable de la fraternitat de Fogars de Montclús, ha estat l'encarregat de dirigir aquesta nova aventura. Se'l veu feliç, tot i que també, i amb raó, una mica cansat: «Aquest és un lloc beneït, que transmet pau. Les possibilitats són immenses, amb materials que poden ser extreus de la natura mateix.»

L'any que aquesta vintena de joves

MONS. JAUME PUJOL:
«La conversió d'aquests nois és una cosa increïble! La seva experiència ens diu que fins i tot la vida més ensorrada es pot arreglar»

P. EUGENIO: «Som nosaltres els primers a sorprendre'ns del que Déu fa a les nostres vides. Som espectadors quotidians de la seva Resurrecció!»

A SEVA VIDA A LA COMUNITAT DEL CENACLE

Montsant

han passat al Montsant ha estat a base de la providència. Tot els ha estat donat pel Senyor i per les persones que ha anat posant en el seu camí. Els nois tenen molt clar aquí que no només vénen a guarir-se sinó a salvar-se. «El meu problema no era tant la droga o la violència a la meua vida com la manca de Déu», confessa l'Alexis, un dels veterans de la casa Mare de Déu de Misericòrdia. L'Alexis deu tenir uns trenta anys, però el seu rostre i el seu cos, tot ell tatuat, deixen entreveure molts quilòmetres recorreguts. Durant la seva joventut, no tan llunyana, va estar enganxat a la droga i va caure en el món de la delinqüència. Ni se'n recorda dels delictes que va arribar a cometre. Tot això, però, és aigua passada. Fa quatre anys que va entrar a la Comunitat del Cenacle, on està fent un camí preciós de reconstrucció personal. El seu cos continua mostrant les marques d'un passat fosc, esvástica nazi inclosa, però el seu rostre il·luminat i la seva mirada neta apunten a una transformació difícil d'explicar amb la simple lògica humana.

Parlar amb l'Alexis és com tocar el cel amb els dits. És com una trobada amb el Ressuscitat. És realment algú que ha passat de les tenebres a la llum. A través del treball, la pregària i l'amistat les ferides s'han anat guarint i un home nou l'ha fet despertar del malson. Va arribar sense fe i gairebé sense esperança. Avui, però, els seus gestos i les paraules són llum perquè altres emprenguin el camí de la guarició del cos i de l'ànima. Al Mas d'en Lluç ha treballat de valent enguany, però assegura que ha estat una de les èpoques més felices de la seva vida: «La reconstrucció de la casa és el reflex d'una reconstrucció molt més

profunda. A mi aquest any m'ha ajudat molt a reconstruir-me com a persona i a avançar en el camí de la fe.»

Especialistes de l'Amor

A la Comunitat del Cenacle, el testimoni i l'acompanyament dels veterans és molt important per als qui acaben d'arribar. No es fan servir fàrmacs; tampoc no hi ha psicòlegs ni terapeutes. Els drogoaddictes són acompanyats per persones que han passat pel mateix i que després de curar-se decideixen donar un temps de la seva vida per ajudar els seus germans. «La comunitat és una escola de vida —explica el P. Eugenio—. Mare Elvira ha estat una gran educadora. Però una educació que no s'aprèn a la universitat ni als llibres, sinó que s'aprèn vivint. En comunitat esdevenim especialistes de l'Amor. Ho volem, ens esforcem... i de vegades surt malament. Això no és el Paradís. Però el desig del nostre cor és ser especialistes de l'amor.» «La nostra força vol ser l'Amor que neix de la Creu de Crist i dóna vida als morts —continua explicant—. Som nosaltres els primers a sorprendre'ns del que Déu fa a les nostres vides. Som espectadors quotidians de la seva Resurrecció!»

Aquesta resurrecció quotidiana, reflectida en els rostres alegres i pacífics d'aquests nois, és el resultat d'una proposta de vida simple, familiar, disciplinada, basada en el redescobriments de la pregària i del treball (*ora et labora*), de l'amistat veritable, del sacrifici i de la fe en Jesús. L'espiritualitat del Cenacle és profundament eucarística i mariana. S'alternen en la jornada moments de pregària, de treball, compartint la vida davant de la Paraula de Déu i dels

germans, també amb jocs i festes. La música i el ball han esdevingut signes d'identitat, com a expressió eloqüent d'aquella alegria desbordant que neix de l'Evangelí. «Creiem que la vida cristiana en la seva simplicitat i plenitud —conclou el P. Eugenio— és la resposta veritable a tota inquietud del cor i que la trobada amb Déu fa renèixer l'home a l'esperança.»

Actualment la Comunitat del Cenacle ja ha estat reconeguda pel Vaticà com

a associació internacional de fidels, i d'ella ha nascut també una altra associació de vida religiosa femenina, anomenada «Germanes Missioneres de la Resurrecció». La Comunitat compta amb més de 60 fraternitats escampades arreu del món, dues d'elles a Catalunya, i algunes orientades ja cap a la missió. Especialment estimada és la fundació de Libèria, a Àfrica, on s'acull nens orfes i abandonats. Davant del drama de l'Ebola, tots els membres de la Comunitat dediquen aquests mesos les pregàries, sacrificis i dejunis a favor del poble africà i dels missioners que allà entreguen la seva vida.

A Tarragona, durant la jornada de portes obertes que va tenir lloc el 20 de setembre passat, també es va pregar especialment per aquesta intenció. I per moltes altres... Va ser un joiós dia festiu de pregària i de trobada. Un dia en el qual més de 200 persones es van congregat per compartir el camí de la vida i de la fe. A l'eucaristia que Mons. Jaume Pujol va presidir sota l'exuberant alzina que dóna la benvinguda al Mas d'en Lluç, l'arquebisbe fins i tot es va atrevir a compartir un desig molt personal: «Acabo de fer deu anys com a arquebisbe i ja li he demanat el meu regal a la Mare de Déu. M'agradaria que vinguessin a l'arxidiòcesi les Germanes Missioneres de la Resurrecció.» L'arquebisbe expressava aquest somni als peus d'una petita però bonica imatge de Maria que des del primer dia custodia aquest lloc. «Ella és el secret d'aquesta casa i de la comunitat», acaba revelant el P. Eugenio, «a través d'ella s'aconsegueixen els miracles més increïbles».

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL 2)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

OCTUBRE

26. DIUMENGE

Diumenge XXX de durant l'any, Verd. Lectures: Èxode 22,21-27 / Salm 17 / 1 Tessalonicencs 1,5c-10 / Mateu 22,34-40
SANTORAL: Evarist, p. i mr.; Llucià i Marcià, mr.; Rústic, b.; Viril, ab.

27. DILLUNS

Feria, Verd. Lectures: Efesis 4,32-5,8 / Salm 1 / Lectures 13,10,17
SANTORAL: Florenci, mr.; Gaudiós, b.

28. DIMARTS

Sants Simó i Judes (F), Vermell. Lectures: Efesis 2,19-22 / Salm 18 / Lluç 6,12-19
SANTORAL: Ciril·la, vg. i mr.; Silvi, erm.; Simó i Judes.

29. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Efesis 6,1-9 / Salm 144 / Lluç 13,22-30. Girona: **Sant Narcís (S), Vermell.**
SANTORAL: Eusèbia, vg. i mr.; beat Miquel Rua, prev.; Narcís, b. i mr.

30. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Efesis 6,10-20 / Salm 143 / Lluç 13,31-35
SANTORAL: Eutròpia, mr.; Marcel, Claudi, Rupert i Victori, mr.; Zenòbia, mr.

31. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Filèmon 1,1-11 / Salm 110 / Lluç 14,1-6
SANTORAL: Alfons Rodríguez, rel.; Lucil·la, vg. i mr.; Quintí, mr.; Volfang, b.

NOVEMBRE

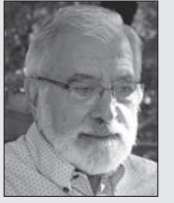
1. DISSABTE

Tots Sants (S), Blanc. Lectures:

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

Estimar Déu o el proïsme són una mateixa cosa

Les investides de l'aristocràcia sacerdotal i laïcal contra Jesús es van succeint implacablement. No paren de posar-li paranys per poder-lo atrapar. Avui els toca el torn als teòlegs i canonistes fariseus que anteriorment li havien enviat els seus deixebles en connivència amb els herodians (Mt 22,16). Hi ha tres variants importants del Còdex Beza. La primera, a l'inici: «Tanmateix els fariseus, en sentir que havia fet emmudir els saduceus, es conxorxaren contra ell», i no simplement: «es reuniren amb un mateix propòsit», com diu el text normal. S'explicita així la seva total animadversió contra la persona de Jesús. Poc abans ja «s'havien reunit en consell per deliberar com l'enxamparien en alguna paraula» (22,15). Ara es presenten en incorporació. El portantveus del cercle fariseu l'interroga «per posar-lo a prova tot dient: "Mestre, ¿quin és el manament major de la Llei?"» ¿En què consisteix aquesta «prova»? ¿Que no recitava mai Jesús el *Shemà/Escolta Israel*? ¿No serà perquè no en parlava gairebé mai i, en canvi, insistia sempre en l'amor al proïsme? Notem que en l'interrogatori s'accentua «el major», supeditant-ho tot a l'amor a Déu i relativitzant així els altres manaments. Segona variant, la inclusió del nom: «*Jesús li digué: "Estimaràs el Senyor el teu Déu amb tot el teu cor i amb tota la teva ànima i amb tota la teva ment: Aquest és el major i el primer manament." Sense immutar-se, Jesús ha recollit el testimoni («el major») i l'igual tot seguit al segon: «El segon, però, és igual a aquest: "Estimaràs el teu proïsme com a tu mateix."» Aquesta tercera variant és més substancial. En primer lloc, l'ha introduïda amb una partícula adversativa, «però», marcant així les distàncies; seguidament, no diu «El segon semblantment» o «és semblant a aquest», sinó exactament «igual», de la mateixa naturalesa que el primer. Mateu ho havia entès perfectament: «D'aquests dos manaments en depèn l'entera Llei i els Profetes.»*

Lectures bíbliques

Diumenge XXX de durant l'any

Lectura primera

Ex 22,20-26

Si maltractàveu les viudes i els orfes, s'encendria la meua indignació contra vosaltres

Lectura del llibre de l'Èxode:

El Senyor diu: «No maltractis ni oprimeixis els immigrants, que també vosaltres vau ser immigrants al país d'Egipte. No maltractis cap viuda ni cap orfe: Si els maltractes i alcen a mi el seu clam, jo l'escoltaré i, encès d'indignació, us mataré amb l'espasa: les vostres dones quedaran viudes, i orfes els vostres fills.

«Si prestes diners a algú del meu poble, als pobres que viuen amb tu, no facis com els usurers: no li exigeixis els interessos. Si et quedes com a penyora el mantell d'algú, torna-l'hi abans no es pongui el sol. És tot el que té per abrigar-se, el mantell que l'embolcalla. Amb què dormiria? Si ell alça a mi el seu clam, jo l'escoltaria, perquè sóc compassiu.»

Salm responsorial

17

Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu, roca i muralla que em deslliura.

R. Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu.

Déu meu, penyal on m'emparo, escut i força que em salva. Rodejat d'adversaris delirants, clamo al Senyor, crido auxili d'entre els enemics. **R.**

Beneït sigui el Déu vivent, el meu penyal. Beneïxo el Senyor que em salva. «Ha donat grans victòries al seu rei, ha mostrat l'amor que té al seu Ungit.» **R.**

Lectura segona

1Te 1,5c-10

Abandonàreu els ídols, per servir Déu i esperar el seu Fill

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica:

Germans, ja sabeu el que fèiem per vosaltres mentre érem a la vostra ciutat. També vosaltres heu imitat el nostre exemple i el del Senyor, aollint la paraula de Déu enmig de moltes adversitats, plens del goig de l'Esperit Sant. Així heu estat un model per a tots els creients de Macedònia i d'Acaia, perquè, des de la vostra ciutat, s'ha estès el ressò de la paraula del Senyor. I no solament a Macedònia i a Acaia, pertot arreu parlen de la vostra conversió de manera que no ens cal afegir-hi res: ells mateixos contenen com va ser la nostra arribada entre vosaltres i com abandonàreu els ídols i us convertíreu a Déu per adorar només el Déu viu i veritable i esperar del cel Jesús, el seu Fill, que ell ressuscità d'entre els morts i que ens salvarà de la pena en el judici que ha de venir.

Al·leluia

Jn 14,23

Qui m'estima, farà cas de les meves paraules; el meu Pare l'estimarà, i vindrem a fer estada en ell.

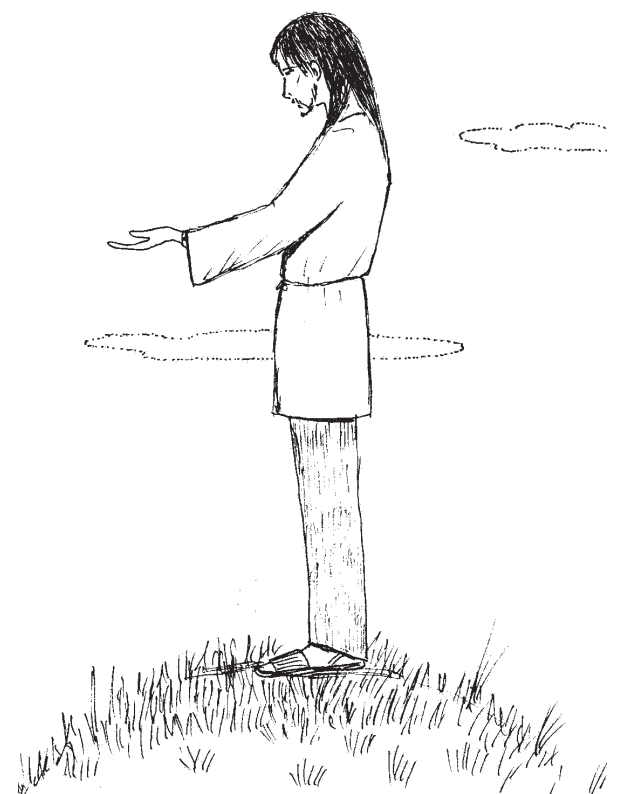
Evangeli

Mt 22,34-40

Estima el teu Déu, i estima els altres com a tu mateix

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu:

En aquell temps, quan els fariseus s'assabentaren que Jesús havia fet callar els fariseus, es tornaren a

Glòria Monés

reunir, i un d'ells, mestre de la Llei, per provar-lo, li va fer aquesta pregunta: «Mestre, quin és el manament més gran de la Llei?» Jesús li contestà: «Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament. Aquest és el manament més gran i el primer de tots. El segon és molt semblant: Estima els altres com a tu mateix. Tots els manaments escrits en els llibres de la Llei i dels Profetes vénen

En el nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant

Dr. Rafel Serra i Abellà

Prevere de l'arxidiòcesi de Tarragona

Encara que el senyal de la creu al començament de l'eucaristia no formi part del nucli més antic de l'ordinari de la missa, la reforma litúrgica del papa Pau VI, que ara ha estat beatificat, el volgué conservar i amb raó. Cal fer el signe de la creu, com a record del propi baptisme, amb consciència i respecte tot contestant «Amén» amb veu clara i unisona. És la primera resposta de l'assemblea dins de la celebració. Molt sovint el senyal de la creu es fa rutinàriament i el primer Amén de la celebració és quasi imperceptible.

La creu és el senyal del cristià. Aquest quan se senya ha de recordar sempre les paraules del Catecisme: «Sóc cristià per la gràcia de Déu.» Són els batejats, marcats pel senyal del baptisme, que es disposen a celebrar l'eucaristia del Senyor. El senyal de la creu ben fet i realitzat a consciència, tant pel celebrant com pels fidels, és un signe visible per nosaltres i pels altres que ens introdueix en una actitud de pregària i de receptivitat dels dons de Déu. És memòria que tota la nostra existència està marcada per la Creu del Senyor que ens ha salvat. Canvia radicalment l'espai temporal de la missa quan es pren consciència que tot el que farem i proclamarem durant la celebració ho fem en el nom de Déu Trinitat. L'eucaristia llavors esdevé l'esbarzer incandescent de Moisès on resplendeix i es comunica la glòria de Déu. Les primeres paraules de la celebració eucarística

determinen el contingut, la finalitat i el sentit de la celebració. Allò que estem disposats a celebrar no ho fem en nom nostre ni de ningú, sinó que ho fem en el Nom de Déu Trinitat. (Caldria desenvolupar aquí tota la teologia del nom de Déu en la Sagrada Escripura.) Les paraules inicials de la missa manifesten que la reunió eucarística està formada per batejats, per deixebles de Jesús que saben el que significa celebrar el Memorial de la seva Pasqua.

Hi ha sempre una relació entre la professió de fe en Déu Trinitat i el signe de la Creu perquè aquesta ha manifestat l'únic Déu, revelat com a Pare, Fill i Esperit Sant, en Trinitat de Persones i Unitat d'essència. També les litúrgies de l'Orient comencen la celebració dels Sants Misteris i de les Hores de pregària amb la confessió de fe en Déu Trinitat. Aquest gest i aquestes paraules, tan entrançablement familiars per als cristians, són un *preludi* de la celebració. I contenen en si mateixes tot el misteri eucarístic. No oblidem que el primer que va fer el senyal de la creu fou el mateix Senyor quan fou elevat el Divendres Sant. En la celebració coneixerem el Nom de Déu, en el Pare que es dona en el Fill, (en la seva Paraula i en els Dons de l'Eucaristia), i en l'Esperit Sant que omple els cors de l'amor de Déu.

L'Eucaristia crea incessantment la comunió eclesial i ens uneix sempre en un moviment que va

sempre cap al Pare, per Crist en l'Esperit Sant. Si la missa comença amb el nom de la Trinitat acaba també amb el nom de la Trinitat en les paraules de la benedicció, a manera de comiat del celebrant. La Trinitat forma la *gran inclusió* en la qual es realitza el Misteri Eucarístic. Totes dues formes tenen com a ressò «l'Amén» dels fidels. Vet aquí, doncs, que el signe de la creu i la professió de la fe en la Trinitat, mostra que la litúrgia eucarística és *opus totius Trinitatis*, obra de **tota la Trinitat**. La Trinitat de Déu és Amor subsistent i difusiu i cada eucaristia és obertura de la Trinitat en nosaltres i per a nosaltres. En cada eucaristia es realitzen les paraules de Jesús, escrites en el quart Evangelí: «Qui m'estima, guardarà i vindrem a fer estada en ell.» L'Eucaristia ens introdueix en la comunió divina que s'expressa en la comunió eclesial. Fem bé, amics, el signe de la creu al començament de la Missa, de manera ampla i reverent, amb atenció i dient: «Amén» amb convicció. Si sant Ciril de Jerusalem predicava: «*Hem de fer el senyal de la creu quan mengem, ens asseiem, anem de camí, anem a dormir i ens llevem, parlem, caminem, en fi, en tota acció*» (Catequesi 4,14), amb més raó hem de fer el senyal de la creu quan ens disposem a celebrar **la més gran acció eclesial**, l'Eucaristia del Senyor, sense la qual l'Església ni podria viure ni podria ser.

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Sant Gaietà Errico

- ✓ Nascut a Secondigliano, Nàpols, sud d'Itàlia, el 1791
- ✓ Sacerdot, bon confessor i proper als pobres
- ✓ Fundador dels Missioners dels Sagrats Cors de Jesús i Maria
- ✓ Va morir al seu poble natal l'any 1860
- ✓ Canonitzat el 2008 per Benet XVI

Fill d'un humil fabricant de pasta, sant Gaietà Errico va mostrar des de ben petit una gran pietat religiosa. Quan era un adolescent va sentir la crida al sacerdoci i als setze anys va entrar al seminari de Nàpols. Com a capellà els fidels no van tardar a valorar en ell la seva proximitat als pobres i als malalts i també es va guanyar el renom de ser un confessor excel·lent. Així mateix es va dedicar durant 20 anys a la docència.

Però sant Gaietà estava cridat encara a més coses; l'any 1818, durant un recés, va sentir com sant Alfons Maria de Liguori li encomanava de construir una nova església i fundar un orde nou. No van faltar entrebancs, però finalment, l'any 1830, es va beneir al seu poble natal l'església dedicada a la Mare de Déu dels Dolors, i una mica més tard s'aprovava el nou orde. Els missioners dels Sagrats Cors, dedicats especialment a la predicació, la catequesi i el sacrament de la reconciliació, es van difondre durant el segle XIX per la geografia italiana, i als primers anys del segle XX per la resta del món.

Barcelona

«La fraternitat cristiana l'hauríem de traduir avui en una fiscalitat més justa»

Xavier Casanovas, nou director de Cristianisme i Justícia

Carme Munté

Per primera vegada Cristianisme i Justícia, centre de reflexió dels jesuïtes de Catalunya, té com a director un laic. Es tracta de Xavier Casanovas, de 31 anys, llicenciat en matemàtiques i màster en gestió d'empreses. Substitueix el jesuïta Llorenç Puig, actualment delegat dels Jesuïtes de Catalunya. «Com a cristians hem de creure en les utopies», reconeix Xavier Casanovas, que té entre les seves principals «utopies» el repte d'una fiscalitat més justa i el d'un tracte més digne als immigrants.

Quins són els reptes de Cristianisme i Justícia?

Com a centre d'estudis, la nostra missió és generar reflexió. Però un dels reptes és estar molt en contacte amb la realitat del carrer i del dia a dia i, per tant, és necessària aquesta tensió entre reflexió i activisme. Un segon repte és el d'aprendre a treballar en xarxa tant en l'àmbit d'Espanya (els jesuïtes s'han unit en una única província) com d'Europa.

La majoria de problemàtiques són globals?

Les problemàtiques són globals, però hi ha concrecions locals. En el cas del sud d'Europa, hi hauria sobretot la problemàtica del segrest de la democràcia per part dels mercats. Ara s'està debatent el Tractat Transatlàntic de Comerç i Inversions entre la Unió Europea i els Estats Units. Gràcies a aquest acord comercial, qualsevol empresa que operi a Europa o als Estats Units, i que tingui algun greuge a causa d'alguna política pública o d'alguna llei, pot aconseguir que siguem els mateixos ciutadans els que l'haguem de compensar econòmicament. És el que ha passat amb el Projecte Castor. Al final hem hagut de pagar nosaltres les conseqüències d'una gent que es va arriscar econòmicament però que no han pogut tirar endavant el seu projecte.

On es prenen les decisions que ens afecten a tots?

Es fa difícil de dir. Un dels problemes del capitalisme en l'estat actual és que són els consells d'administració de les grans empreses i multinacionals els que realment estan prenent decisions que ens afecten a tots. L'economia financera, que suposa més del 90% del moviment econòmic mundial, té un pes i una força enorme, i pot condicionar fins i tot canvis en la constitució espanyola.

Què s'hi pot fer?

Proposar un nou model social i econòmic que toqui més de peus a terra. Ignacio Ellacuría parlava de la civilització de la pobresa. González-Faus ho ha traduït avui dia com a societat de la sobrietat compartida. Consisteix a recuperar el valor de l'austeritat que els

mercats ens han robat, ser conscients que el creixement en aquests moments no és possible i que, per tant, cal buscar una economia que no generi desigualtats. Hi ha models econòmics que estan naixent: cooperatives, banca ètica... Avui una persona es pot plantejar viure l'economia social i solidària en gairebé tots els àmbits que tenen a veure amb el consum. Cal una conversió i un canvi personal en aquest sentit.

Com jutjarà la història el tracte que donem als immigrants?

D'aquí a 200 anys, la història ens preguntarà com podíem deixar morir tanta gent a les portes del mar Mediterrani. Aquesta és una de les grans denúncies que ha fet el papa Francesc. Els cristians hauríem de tenir una veu més forta en aquest sentit. L'acollida a l'altre hauria de ser una qüestió transversal.

Vostè ha estat voluntari a Migra Studium i també ha dedicat els estius a ajudar els immigrants en les zones agrícoles d'Almeria. Quina és la situació?

La zona de ponent d'Almeria es coneix popularment com el mar de plàstic, perquè hi ha quilòmetres d'hivernacles, on els immigrants treballen en condicions de total precarietat. Davant d'aquesta situació es fa la vista grossa. Treballen sis hores seguides sota el plàstic a més de 40 graus, sense cap cobertura sanitària ni legal. Malgrat tot, una de les coses més maques és veure com s'ajuden els uns als altres. Però no podem oblidar que si vénen aquí és perquè les desigualtats entre el nord i el sud són flagrants. El que hauríem de fer són polítiques de cooperació al desenvolupament. La realitat, però, és

«D'aquí a 200 anys, la història ens preguntarà com podíem deixar morir tanta gent a les portes del mar Mediterrani»

que són les primeres partides que s'han retallat dels pressupostos públics.

Amb el cas de l'Ebola hem vist que hi ha molta hipocresia entre el nord i el sud?

Sembla que ens preocupa molt més el que passa al costat de casa que a milions de quilòmetres, encara que sigui molt més flagrant i dur. Vivim obsessionats perquè la nostra zona de confort no perdi aquesta seguretat en què presumptament creiem que vivim. No ens adonem que la vida està molt més interrelacionada i que el que passi al sud ens afectarà sí o sí. Ara que ens afecta més de prop generem tota aquesta alarma social, una espècie de paranoia sense fonament. No ens enganyem: moren 10.000 persones de gana cada dia i això no genera alarma social. La nostra societat s'ha anat imbuïnt dels valors del capitalisme. Així, tot el que és propi de l'economia —l'individualisme, el rendiment, la competitivitat— ha acabat assimilant-ho la societat com a valors propis quan són totalment contraris als valors cristians i humans.

Cristianisme i Justícia és una

de les entitats promotores de la Plataforma per una Fiscalitat justa, ambiental i solidària. És un tema en què vostè està especialment involucrat. Per què?

La fraternitat cristiana l'hauríem de traduir avui dia per una fiscalitat més justa. El que reclamem és un sistema fiscal més just i progressiu, i una equiparació entre les rendes del treball i les rendes del capital. No pot ser que el capital tributi menys que la persona que treballa. Hem de lluitar també contra el frau i l'evasió fiscal de grans empreses i multinacionals que tributen en paradisos fiscals per tenir més beneficis. Hi ha un camí per recórrer i molta feina a fer.

Catalunya pot superar la manca de finançament amb nous impostos?

És difícil, perquè les competències fiscals de Catalunya no són gaires. S'han aplicat impostos ambientals, sobre els dipòsits bancaris, com a mesures per poder recaptar més. Ara bé, es va eliminar l'impost de successions fa uns anys i ara es vol recuperar, però aquesta recuperació significa un 80% menys del que estàvem recaptant en el seu moment.

En l'àmbit turístic, hi ha camí per recórrer des del punt de vista recaptatori?

La taxa turística, de competència municipal, genera molts ingressos en el cas de Barcelona. Ara bé, hem de tenir en compte que la fiscalitat té una vessant recaptatòria però també en té una altra de desincentivadora. És a dir, el sistema fiscal pot ajudar-nos a frenar un cert turisme que no ens agrada per a les nostres ciutats.

Solsona

Enviament dels equips d'evangelització

El bisbe Xavier Novell va presidir una vetlla de pregària a l'església del Miracle

Ramon Estany
Solsona

El diumenge 5 d'octubre, el bisbe Xavier Novell envià en missió pastoral d'evangelització una seixantena de fidels (laics i preveres de les diferents parròquies del bisbat). Des de la delegació d'Evangelització i Apostolat Seglar i de la mà del mateix bisbe es va voler començar el curs pastoral posant tota la tasca d'evangelització als peus de la Verge del Miracle, advocada per a l'evangelització del bisbat de Solsona. Va ser a les 6 de la tarda, en el decurs d'una vetlla de pregària que va comptar amb els cants i meditacions del grup Cor Nou.

De la mateixa manera que els apòstols van ser enviats a evangelitzar, el bisbe de Solsona envià les persones que formen part dels equips d'evangelització Alpha, cèl·lules parroquials, escola Sant Andreu, recés d'Emmaús i a la resta de fidels que es van acostar al Miracle, a escampar la bona Nova de l'Evangelí i a ser testimonis de l'amor de Déu. I enguany ho ha fet en una celebració senzilla però plena de contingut.

Mons. Xavier Novell va escollir per a l'ocasió l'església del santuari del Miracle, perquè és un lloc simbòlic i destacat per al projecte de la Nova Evangelització, el qual ja posà sota l'advocació de la Mare de Déu del Miracle. El prelat solsoní va fer referència a la feina que encomana als nous evangelitzadors

«Experimenteu l'amor de Déu que ens salva, perquè només així podrem evangelitzar des de l'experiència»

com una tasca encoratjadora, obrint-se al do de l'Esperit Sant.

Com a guiatge per als evangelitzadors, Mons. Xavier Novell adreçà quatre motivacions principals. Primer els demanà que com a punt de partida experimentessin «l'amor de Déu que ens salva, perquè només així podrem evangelitzar des de l'experiència», i en aquest punt, els encoratjà a parti-

cipar als recessos d'Emmaús i als cursos de l'Escola d'Evangelització de Sant Andreu, per prosseguir en el seu itinerari de formació en l'evangelització.

En segon lloc els animà a cultivar el gust per «ser poble», escoltar la gent i rebre'ls amb la mateixa simpatia que feia Jesús.

En tercer lloc els exhortà a tenir confiança en el poder del Ressuscitat

i el seu Esperit Sant, en el miracle de convertir el cor d'aquells pels quals preguem i convidem. I finalment els demanà tenir una pregària d'intercessió missionera.

Després dels cants del grup Cor Nou i la pregària del Rosari participada per molts dels fidels assistents a la vetlla, el bisbe Xavier imposà les mans i donà la benedicció a tothom.

Urgell

El Papa atorga el títol de basílica al santuari de Núria

Redacció / Núria

El papa Francesc, a través d'un rescripte de la Congregació per al Culte Diví signat pel cardenal Antonio Cañizares, ha concedit a l'església del santuari de la Mare de Déu de Núria el títol i la dignitat de basílica menor.

Aquesta concessió respon a la petició efectuada per l'arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Mons. Joan-Enric Vives, fa uns mesos, i porta data del 23 de setembre de 2014.

Està previst que la celebració solemne de la concessió d'aquest títol de basílica al segon santuari marià de Catalunya i que honora

la patrona principal de la diòcesi d'Urgell tingui lloc el dissabte 29 de novembre pròxim i que la celebració estigui presidida pel cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona.

El santuari de la Mare de Déu de Núria se suma així a les altres tres basíliques menors amb què compta la

diòcesi d'Urgell: la catedral de Santa Maria de la Seu d'Urgell, a la qual l'any 1905 li fou concedida aquesta distinció; la basílica de la Mare de Déu de Valldeflors de Tremp, que té el títol de basílica des del 1923; i la de la Mare de Déu de Meritxell, patrona del Principat d'Andorra, concedit en aquest mateix any de 2014.

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda

T 93 318 14 95
F 93 412 44 55
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer

T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08020 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

Tarraconense

Nota dels bisbes de Catalunya sobre el moment actual*

Agustí Codinach

En el moment que està vivint el nostre país, els bisbes de les diòcesis amb seu a Catalunya exhortem els catòlics i tots aquells que vulguin escoltar-nos, a examinar acuradament, a la llum de l'ensenyament social de l'Església i a decidir amb responsabilitat com complir, si se'ns requereix, amb els nostres deures cívics i democràtics. I alhora fem una crida al diàleg, a la prudència, i a tenir presents els principis fonamentals que són els del bé comú i el respecte a les persones.

Tenim el deure de parlar perquè els catòlics formem part d'aquest poble que tant estimem, i com ens ha recordat recentment el papa Francesc, «ningú no pot exigir-nos que releguem la religió a la intimitat secreta de les persones, sense cap influència en la vida social i nacional, sense preocupar-nos per la salut de les institucions de la societat civil, sense opinar sobre els esdeveniments que afecten els ciutadans» (*Evangelii gaudium* n. 183).

El manament nou de l'amor que Jesús ens ha deixat comporta estimar totes les persones i també les realitats socials. Els cristians del nostre país ens reconeixem i ens refermem en la tradició ininterrompuda de fidelitat a la llengua, a la cultura, i a les institucions pròpies de Catalunya. Per això estem cridats a ser ciutadans que contribuïm positivament al bé comú i que s'esforcin sempre a considerar els altres homes i dones d'arreu com a veritables germans. Estem cridats a promoure la pau, el respecte a les persones, el desenvolupament humà integral i els drets humans, així com a tenir una cura especial pels més pobres i els més febles de la societat.

També en aquest moment històric volem recordar la importància dels drets de totes les persones i dels pobles,

la llibertat de consciència i el dret a creure i practicar la pròpia fe. Aquestes llibertats són tan importants com fràgils, tal com s'ha demostrat amb massa freqüència al llarg de la història. Aquestes llibertats són absolutament essencials per a una societat democràtica moderna i cal vetllar per tal que no siguin limitades ni a Catalunya, ni a l'Estat espanyol ni en el context europeu.

Els bisbes de Catalunya, l'any 1985 als inicis de la recuperació democràtica, en el document *Arrels cristianes de Catalunya*, que es féu seu el Concili Provincial Tarraconense de 1995, constataren la realitat nacional de Catalunya amb més de mil anys d'història, i demanaven que se li apliqués la doctrina del Magisteri eclesial sobre nacionalitats i minories nacionals.

I l'any 2011 escrivíem aquest text que en les circumstàncies actuals manté plena vigència: «Avui s'han manifestat nous reptes i aspiracions, que afecten la forma política concreta com

«Fem una crida al diàleg, a la prudència, i a tenir presents els principis fonamentals que són els del bé comú i el respecte a les persones»

«Ens refermem en la tradició ininterrompuda de fidelitat a la llengua, a la cultura, i a les institucions pròpies de Catalunya»

el poble de Catalunya s'ha d'articular i com es vol relacionar amb els altres pobles germans d'Espanya en el context europeu actual. Com a pastors de l'Església, no ens correspon a nosaltres optar per una determinada proposta a aquests reptes nous, però defensem la legitimitat moral de totes les opcions polítiques que es basin en el respecte de la dignitat inalienable de les persones i dels pobles, i que recerquin amb paciència la pau i la justícia. I encoratgem el camí del diàleg i l'entesa entre totes les parts interessades a fi d'assolir solucions justes i estables, que fomentin la solidaritat i la fraternitat. El futur de la societat catalana està íntimament vinculat a la seva capacitat per integrar la diversitat que la configura» (*Al servei del nostre poble* n. 5).

Els laics cristians han d'estar molt presents en la societat, comproment-se en el camp de la política, la cultura, l'economia, etc., perquè res no és aliè a una Església que vol ser «experta en humanitat», com afirmà profèticament el papa Pau VI. Tots els cristians tenim el deure d'aportar els continguts i els valors de l'Evangelí a les realitats temporals de la societat per tal que creixi la justícia, la fraternitat, la solidaritat, la gratuïtat. Si bé això és sempre necessari, ho és molt més en aquest temps en què encara ens toca viure les greus conseqüències d'una crisi econòmica que afecta durament gran part de la nostra societat.

Desitgem que tots els catòlics continuïn participant positivament i activament en la vida pública, que fomentin el diàleg i l'entesa, i garanteixin que el missatge cristià i els seus valors impregnin la societat, en benefici de tothom. El nostre país en aquest moment de la seva història ha de poder comptar amb la nostra oració perseverant i fidel. Per això exhortem a pregar per la pàtria, perquè Déu faci «que amb la prudència dels governants i l'honradesa dels ciutadans, es mantingui ferma la concòrdia i la justícia, i que tinguem un progrés constant en la pau» (*Missal Romà*, pàg. 885). Així ho supliquem en la visita espiritual a la Mare de Déu de Montserrat, demanant a Santa Maria que «tregui de Catalunya l'esperit de discòrdia, i ajunti tots els seus fills amb cor de germans».

*A causa de les peticions rebudes en aquest sentit, hem optat per publicar íntegrament la nota dels bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense, del 3 d'octubre passat

Primer aniversari de la beatificació de l'Any de la Fe

Redacció / Tarragona

Dilluns 13 d'octubre es va complir un any de la celebració de beatificació de 522 màrtirs del segle XX a Tarragona. L'aniversari es va commemorar amb una eucaristia presidida per l'arquebisbe Jaume Pujol a la catedral de Tarragona.

La celebració es va iniciar a la capella de Sant Fructuós, des d'on es va sortir en processó solemne, amb l'arqueta que conté les relíquies dels màrtirs, fins a arribar al

presbiteri. El Cor i Orquestra dels Amics de la Catedral acompanyats de l'orgue van sostenir els cants de la celebració.

L'arquebisbe, en l'homília, va manifestar el goig que sentia en celebrar per primera vegada en la història la memòria del beat Manuel Borràs i companys màrtirs. «Ens cal aprendre dels màrtirs, del seu testimoni quotidià, ja que ells ens ensenyen a ser forts en la fe», va dir. Mons. Jaume Pujol també va recordar les paraules que el papa Francesc

va dirigir, tot just fa un any, en els moments previs a la beatificació: «Els màrtirs són deixebles que han après bé el sentit d'estimar fins a l'extrem.» L'arquebisbe Pujol també es va recordar de tant països on avui dia es pateix martiri i persecució com Síria o l'Iraq.

La celebració es va cloure amb el cant dels goigs als beats màrtirs, moment en què l'arqueta es va tornar de nou a la cripta de la capella dels sants Fructuós, Auguri i Eulogi de la catedral.

El consiliari diu...

Els sants avis i àvies de la Bíblia

El segon tema del nostre nou temari «De la vellesa a la bellesa» fet pel pare Bernabé Dalmau —el primer era una introducció al temari— ens parla d'uns «sants ancians»: Josep, Zacaries i Elisabet, Simeó i Anna.

De sant Josep no en sabem gaires coses, no perquè no parlés —suposo que Josep parlava com tothom—, sinó perquè el Nou Testament en diu ben poca cosa. Aquest «silenci bíblic» és molt eloqüent perquè a sant Josep li escau aquesta senzillesa i discreció. Aquesta va ser una de les observacions que férem a la nostra reunió mensual d'animadors per preparar el tema pels grups. Josep és la persona treballadora, entregada, senzilla, discreta. Viu la seva vida i la seva fe amb senzillesa, com Maria, i procura «discernir» què ha de fer en cada moment. Així, davant d'un problema difícil com va ser d'acceptar o rebutjar Maria davant el seu embaràs, Josep sap sospesar la situació i deixar-se il·luminar per la seva fe. En un somni —un moment d'obertura, de «barreres baixades»— Josep rep una revelació determinant: acceptar Maria com a esposa. Podríem dir que Josep

Des d'una vellesa madura, cal contribuir a la felicitat dels que ens envolten.

és un home de Déu, que sap deixar-se fer. El mateix podem dir de Zacaries i Elisabet, Simeó i Anna. Persones dedicades a la contemplació i el discerni-

ment. Com és que aquests personatges van saber copsar el moment? Persones de fe, que trobem sovint al temple. Persones de pregària, avui diríem «de

missa diària» i que, malgrat el costum, saben copsar el moment. Simeó i Anna tingueren un revelació de l'Esperit Sant, ens diu l'evangelista i encara falta molt per a la Pentecosta. Certament, els evangelis foren escrits a la llum de la Pasqua i Lluc no té problemes a «avançar» la manifestació de l'Esperit. Enmig del batibull del temple s'adonen d'una presència, misteriosa però real: Déu enmig d'ells. Dues persones senzilles i pobres —Anna era viuda, és a dir, pràcticament indigent...— Tornem a la pregunta: com és que se n'adonaren? No serà que, a més de la fe, també hi té un paper important l'experiència? El pare Bernabé ens diu que la vellesa pot ser font de felicitat, de vida nova i, per què no, de joventut. El qui viu la seva fe amb senzillesa, amb autenticitat, com els nostres personatges, esdevé sempre jove. Només cal fer-ne experiència i, des d'aquí, testimoni-ho. Al final d'aquest capítol el pare Bernabé ens diu: «Com podem arribar a aquest seny dels sants, a aquesta vellesa madura que ens permeti, a una edat avançada contribuir a la felicitat dels qui ens envolten?»

Xavier Moretó Navarro
Viceconsiliari de Vida Creixent de Barcelona

Bisbat de Tortosa

Saber envellir, obra mestra de la saviesa

Juan Manuel Bajo Llauredó
Consiliari diocesà de Tortosa
Màster en Gerontologia Mèdica i Psicosocial

Durant el temps de l'estiu vaig mirar i reflexionar sobre com s'ha anat preparant el 7è Congrés de la Gent Gran de Catalunya, i com s'anava perfilant la imatge de la societat respecte de la gent gran. La persona gran no és com un «gerro xinès», simplement decoratiu, sinó que és un element actiu i d'integració de la societat on viu immers. Nosaltres aprenem de la seva experiència i ells es recolzen en les generacions més joves per donar sentit als anys que encara els resten. Tots n'aprenem de tots.

Certament durant molt de temps l'objectiu que diríem de l'OMS respecte de la vellesa era procurar un envelliment saludable; implicant que s'havia de cercar des de la perspectiva de la salut, l'any 2002 aquesta perspectiva fou substituïda per la de cercar un envelliment actiu, i reforçar la qualitat de vida de la gent gran. I darrerament sembla que els trets van més per cercar una perspectiva d'envelliment holístic, és a dir, un envelliment integral, on s'harmonitzi la persona en la seva totalitat.

Del que portem viscut del present segle i ja des de finals de l'anterior, l'increment de la qualitat de vida ha suposat una millora en la «quantitat» d'anys viscuts, per la qual cosa ara és el moment d'aportar «vida» o «saviesa experiencial» als anys. Seria el fet

de passar d'una cultura del «tenir» a una cultura del «ser». Des d'aquesta premissa s'han de proposar polítiques actives que facin de la vellesa una altra etapa, creativa i plena de sentit.

De l'informe «Envelliment Saludable» (OMS, 2002) es recull una evidència, que pel fet de ser coneguda, no deixa de ser escassament aplicada: l'absoluta individualitat en el procés d'envelliment de cada persona i els aprenentatges que n'extreu, i que la saviesa popular ha deixat palesa en dues màximes de gran contingut: «Cadaascú envelleix com ha viscut» i que «el dimoni sap més per vell que per dimoni». L'esmentat informe ens recorda que és un procés que dura tota la vida. És multidimensional i multidireccional, en el sentit que hi ha diferències en el ritme i en la direcció del canvi (guanys i pèrdues) de les diferents característiques de cada individu i entre els altres. El reconeixement d'aquesta individualitat ha de portar a establir polítiques capaces de cobrir les necessitats, així com fomentar activitats individuals que recullin aquest aspecte de l'individu.

També és necessari tenir present l'autoatenció. Suposa reconèixer que tots i cadascun som gestors de la nostra vida i que cal promoure i aprendre les condicions necessàries per a la vida i la maduració en cadascú. Ens cal fomentar l'exercici, perquè les persones que l'integren en la seva quotidianitat tenen una mirada projectiva que permet encarar les diferents situacions amb una mentalitat més oberta.

Respecte de la participació social, un bon ventall d'estudis demostren la importància que té respecte de la persona gran, perquè afavoreix les emocions positives i potencia la confiança en un mateix.

En aquest sentit, es pot dir el mateix respecte de l'espiritualitat que la persona gran experimenta dins de les seves comunitats de referència, ja que tenen una major satisfacció vital, que és el que més s'aproxima al que es denomina «vitalitat en la vellesa». La gent activa i que participa en la comunitat religiosa té una visió esperançadora de la vida que, a través de la fe, produeix una correlació amb la «satisfacció vital».

L'espiritualitat va més enllà de pertànyer a una religió específica, no restringida a uns espais concrets, sinó que es pot sentir i experimentar en qualsevol lloc i moments. Conseqüentment a aquestes premisses s'està introduint un nou concepte: el «paradigma de l'espiritual». Atenció, no sols a la cura de l'exterioritat, sinó també a l'aspecte espiritual, a l'invisible de la persona. Les creences i experiències religioses i espirituals són part integrant de la

personalitat de l'ésser humà. Per tant, l'espiritualitat és un altre factor de l'envelliment holístic de la persona gran, que fins fa poc no s'havia considerat i que el seu aspecte central transcendeix l'espai terrenal.

Concloent direm que envellir holísticament, és a dir, humanament i saludable, comporta, entre d'altres coses, un retorn al «jo» interior. A una nova apropiació de la pròpia existència, de la totalitat de la persona. Moltes vegades, el retorn a l'autoconsciència i a la clarividència de poder respondre les qüestions més profundes de l'ésser humà. Pot semblar que es tracta d'una reflexió molt individual i íntima. No és pas així. S'ha d'emmarcar dins del context social, més ben dit, comunitari, en el qual s'afavoreix la participació, el sentit de pertinença i, potser el que és més important, una consideració positiva de les persones grans i de l'envelliment, per poder trobar una forma de caminar la nostra societat fonamentada en els pilars essencials del respecte i la confiança amb la persona. Certament si així ho fem, es farà realitat el lema del Congrés: «Junts podem!»

AGENDA

NOVEMBRE

Dijous 6: reunió d'animadors. A les 5 de la tarda, a València, 244, planta 4a, sala d'actes. Tema III – Vellesa i acceptació de si mateix.

Dos grans referents per a la vida espiritual

Presentat el llibre «Escrits de sant Francesc i santa Clara d'Assís»

Miquel Àngel Codina
Barcelona

Cristianisme i Justícia, el centre d'estudis dedicat a la reflexió social i teològica promogut pels Jesuïtes de Catalunya, va acollir el dimarts 14 d'octubre la presentació del llibre *Escrits de sant Francesc i santa Clara d'Assís*, publicat per Editorial Mediterrània. Hi van participar fra Gil Parés, provincial dels Caputxins de Catalunya; P. Llorenç Puig, delegat dels Jesuïtes de Catalunya; Enric Vendrell, director general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya; fra Jacint Duran, coautor del text introductor, i Mònica Estruch, directora d'Editorial Mediterrània.

«Fa sis anys —va explicar Mònica Estruch— que vam començar a editar, juntament amb els Caputxins de Catalunya, la col·lecció A la Caputxina. Hi ha títols de temàtica ben diversa: *Entre reixes: records de la presó model*, de fra Ricard d'Olot; *Ofrena de capvespre*, de Jordi Llimona; *Cristians d'espardenya*, de fra Jordi Cervera; *Mirada de pau*. Joan Botam, memòries, de Jordi Puig; *El "Càntic de les criatures" de sant Francesc*, de fra Jacint Duran; *Els animals a la Bíblia*, de Miquel Illa-Català, i els tres volums escrits per fra Valentí Serra: *Cuina caputxina*, *Els caputxins i les herbes remeieres* i *Hortalisses i flors remeieres*».

La directora d'Editorial Mediterrània va assegurar que «el llibre que presentem avui ens fa una il·lusió especial, ja que és el que fa el número deu de la nostra col·lecció. Això vol dir que es tracta d'una col·lecció prou consolidada, amb identitat pròpia. El

Agustí Codinach

llibre feia temps que estava exhaurit. Donar-li sortida de nou i en llengua catalana té un gran valor».

Enric Vendrell va confessar als assistents a l'acte que «jo m'havia de dir *Francesc*, però a última hora es va imposar el criteri dels avis paterns i vaig rebre el nom d'*Enric*». Va fer referència a l'actualitat eclesial, concretament al Sínode de la Família, i va especificar que, pel que fa a la temàtica familiar, «el papa Francesc posa l'accent en la misericòrdia i l'estimació».

Patrimoni eclesial

«Sant Francesc i santa Clara són

patrimoni de tota l'Església. Calia tornar a publicar aquest llibre, que aplega textos originals de tots dos, amb comentaris introductoris de fra Jacint Duran i del P. Francesc Gammisans. És important portar al món d'avui les paraules d'aquestes dues grans figures de l'Església, plenes de saviesa i amor», va comentar fra Gil Parés.

El P. Llorenç Puig va recordar que quan el cardenal Jorge Mario Bergoglio fou elegit Papa el 13 de març del 2013, «va voler triar el nom de Francesc en honor de sant Francesc d'Assís». Va destacar diversos aspectes «de la hibridació o mestissatge entre l'espiritualitat franciscana i la dels je-

suïtes»: la senzillesa, l'acollida fraternal, la pregària, la fascinació pel misteri de l'encarnació de Jesús, l'amor als pobres i l'esperit missioner.

Així mateix, el P. Puig va reconèixer que «la vida de sant Francesc està plena d'icones molt reveladores». I va afegir: «El llibre *Escrits de sant Francesc i santa Clara d'Assís* farà un bon servei als lectors; que es torni a trobar a les llibreries és essencial. Cal tornar a les arrels. Sant Francesc i santa Clara són referents per a la nostra vida espiritual.»

Per la seva banda, fra Jacint Duran va esmentar «que hi ha textos fàcils de llegir de sant Francesc, com ara la *Regla*, el *Testament* o els tres manuscrits que se'n conserven». Altres textos, però, són «molt més difícils d'interpretar». Va parlar dels diferents experts (Ernest Renan, Paul Sabatier...) que han traduït i estudiat l'obra de sant Francesc d'Assís, la qual va qualificar de «bosc immens». Fra Duran s'ha encarregat de fer la introducció als escrits de sant Francesc i el P. Francesc Gammisans, que no va poder venir a la presentació per motius de salut, ha elaborat la presentació dels textos de santa Clara.

Campanars

Sant Francesc de Sales de Barcelona

En ple passeig de Sant Joan, tocant amb el carrer València, s'aixeca una església ben singular. És una construcció neogòtica i modernista amb detalls mudèjars aixecada entre el 1882 i el 1885. Consta de tres naus, d'un transsepte amb rosassa a cada extrem, d'un cimbori quadrat sobre arcs ogivals al creuer i de contraforts exteriors capçats per pinacles; té un absis poligonal amb girola. Els materials utilitzats van de la pedra blanquinosa al maó vist i la ceràmica.

Les seves dimensions són notables. Fa més de quaranta-sis metres de llargada i més de vint d'alçada; la llargada inclou els cinc metres de l'atri i els tres de la girola. L'amplada total de les tres naus fa poc més de dinou metres; el cimbori arriba a una alçada de vint-i-vuit. És obra de l'arquitecte Joan Martorell i Montells i del mestre d'obres Pere Bassagoda i Mateu. El campanar neogòtic coetani del temple té planta inicial quadrada (3,85 per 3,85 m). S'aixeca al centre de la façana principal orientada al sud-oest sobre l'atri; queda flanquejat per dos contraforts oblics. En sobresortir del frontis, pren la forma vuitavada i es troba dividit en dos pisos per

una simple motllura. En el superior o cel·la s'hi obren quatre finestres estretes d'arc apuntat, una a cada costat altern; hi pengen dues campanes mitjanes. Al seu damunt hi ha un tambor tronco-piramidal amb destacades gàrgoles figuratives, una a cada angle, una cornisa i, per coronament, una agudíssima agulla vuitavada amb arestes crestades.

Per una porta oberta a la dreta entrant al temple es puja per una escala de cargol sense eix sobre una volta helicoidal, dins d'un cilindre que es troba en la torre lateral d'aquesta banda. En arribar a la zona oberta amb unes finestres estretes, l'escala de maó segueix en direcció al centre de la façana on hi ha el campanar; té quatre finestres que s'esglaonen a mesura que l'escala s'eleva. En arribar al punt central del campanar segueix dins d'un semicilindre fins a la cel·la que, per l'interior, té paraments de maó vist.

Barcelona té temples com aquest en altres punts de la ciutat, però el de les Saleses —nom amb què també és conegut— és potser el més notable d'ells. Tot un panorama arquitectònic que no deixa mai de sorprendre per la seva originalitat i pels molts detalls que en fan obres singulars.

Delfi Dalmau i Argemir

20

Anys Ràdio Estel

Queden
4
setmanes

la Nit

27 de novembre de 2014
al CCIB

35

Anys Catalunya Cristiana

Claret Serrahima

27 de novembre a les 20.35 h

Sopar solidari al Centre Convencions
Internacional de Barcelona (CCIB)

Preu 45 euros

Per a més informació: **934 092 770**
lanit@radioestel.cat / lanit@catalunyacristiana.cat

 RàdioEstel

Club⁺*amics*

 CatalunyaCristiana

Pintures murals sobre l'orde dels Cartoixans

Restaurats els llenços pintats per Vicente Carducho per a la cartoixa de El Paular

Miquel Àngel Codina

Fotos: Museu del Prado

Fins al 15 de gener del 2015, a la cartoixa de Santa Maria del Paular, situada a la població madrilenya de Rascafría, es pot visitar l'exposició *La recuperació de El Paular*. A través de fotografies, dibuixos, vídeos i diferents peces artístiques, la mostra recorre la història de la fundació, les fases constructives i històriques, incloent-hi el procés desamortitzador del 1835, els avatars de la guerra civil i la revitalització amb l'arribada de l'orde benedictí i el procés més recent de rehabilitació, entre 1985 i 2013.

La recuperació de la sèrie de Vicente Carducho, amb la reinstal·lació dels cinquanta-dos llenços de grans dimensions que des del 1872 es van dispersar per diferents àmbits de la geografia espanyola, ha estat reconeguda com una fita fonamental en el procés de recuperació de la cartoixa, i per això ha esdevingut un apartat protagonista de l'exposició.

Vicente Carducho, l'encarregat de pintar tot el conjunt, a més de teòric de l'art, era l'artista més respectat i prestigiós de la cort madrilenya i el més capaç per escometre un treball d'aquesta complexitat. Nascut a Florència cap a l'any 1576, va arribar a Espanya el 1585, acompanyant el seu germà, el també pintor Bartolomé Carducho.

Carducho va escometre entre 1626 i 1632 la sèrie pictòrica més completa i ambiciosa mai realitzada sobre l'orde dels cartoixans: més de cinquanta llenços de grans dimensions pensats per al claustre major de la cartoixa de Santa Maria de El Paular de Rascafría (Madrid). El conjunt va romandre a El Paular fins a la desamortització del 1835, quan va tenir lloc l'expropiació dels béns dels ordes religiosos per part de l'Estat.

Les teles es divideixen en tres grups: les que il·lustren la vida del fundador de l'orde religiós contemplatiu dels Cartoixans, sant Bru de Colònia (1035-1101), des del moment en què decideix abandonar la vida pública i retirar-se a les muntanyes de la Chartreuse (França), fins a la seva mort i primer miracle pòstum.

El segon apartat està dedicat als fets més notables dels cartoixans en diferents llocs d'Europa; un recorregut des del segle XI al XVI que mostra l'impuls fundacional de l'orde, així com la vida d'humilitat, mortificació i penitència dels religiosos, i la seva dedicació a l'estudi i a la pregària. El cicle es tanca amb un grup d'escenes sobre la persecució i el martiri patits per algunes de les seves comunitats en els segles XV i XVI.

Carducho va concebre les grans teles com a pintures murals. A partir del 1835, durant el procés desamortitzador, els llenços van ser arrencats dels murs per traslladar-los al convent madrileny de la Trinitat, on van passar a formar part del Museu Nacional de Pintura i Escultura, que va obrir les portes el 1838. En aquesta institució extinta

«Aparició d'àngels músics a sant Hug de Lincoln» (1632).

«La Mare de Déu s'apareix a Juan Fort» (1632).

moltes obres es van restaurar i se'ls va canviar el format original. Després de ser folrades i netejades, en alguns casos de forma excessiva, es van retocar i se'ls va aplicar una capa gruixuda de vernís o resina acolorida.

El 1872 es va fusionar el Museu de la Trinitat amb el Museu del Prado. Les grans dimensions dels quadres del cicle cartoixà en dificultaven l'exhibició i fins i tot l'emmagatzematge, per la qual cosa es van anar distribuint per diferents museus i institucions

espanyoles. Entre els anys 1887 i 1923, alguns dels llenços es van enviar com a dipòsits a La Corunya, Valladolid, Jaca, Burgos, Sevilla, Còrdova, Zamora, Tortosa i Poblet. Durant la guerra civil les dues obres dipositades al municipi de Tortosa van desaparèixer.

El procés de recuperació que el Museu del Prado va iniciar l'any 2002 i que va concloure el 2006, ha aconseguit posar remei al deteriorament material de les obres, juntament amb la recuperació del format original de

tots els llenços, rematats en arc de mig punt.

La darrera part d'aquest procés de recuperació va incloure, necessàriament, el retorn del conjunt a la cartoixa de Santa Maria de El Paular, per restablir així la seqüència narrativa de la sèrie perduda des del seu desmembrament. El projecte del Museu del Prado ha coincidit amb la restauració de l'antiga cartoixa per part de l'Estat espanyol, per la qual cosa ara es pot admirar la sèrie en tota la seva esplendor.

Patena del segle IV amb la imatge de Crist

Redacció / Linares

Les excavacions a la ciutat ibero-romana de Cástulo, situada a uns cinc quilòmetres de Linares (Jaén), han descobert una patena del segle IV, amb les manifestacions d'iconografia cristiana sobre aquest suport més antigues i més ben conservades de la península i de les poques que hi ha en el món. Una troballa que forma part del projecte Forvm MMX.

La patena amb la imatge de Crist ha estat trobada a l'interior d'un edifici destinat al culte religiós, erigit a la segona meitat del segle IV. Realitzada en vidre de tonalitat verdosa, la patena fa vint-i-dos centímetres de diàmetre i aproximadament quatre centímetres d'alçada. El seu estat de conservació és excepcional.

L'artesà va fer la decoració mitjançant esgrafiats i mostra tres personatges, «imberbes i de cabell curt», amb aurèola: la figura central, un Crist en majestat, franquejat per dos apòstols —probablement Pere i Pau— a l'orbe celeste, emmarcat entre dues palmeres, que, en la iconografia cristiana, representen la immortalitat, el més enllà.

«El vent de la llibertat a l'Europa de l'Est va arribar a través de les esglésies de Polònia»

Luigi Geninazzi, autor de «La Atlántida roja»

Giorgio Chevallard

Als 25 anys de la caiguda del Mur de Berlín, n'hi ha que continuen pensant avui que el comunisme va caure en un tancar i obrir d'ulls, com per art de màgia. L'escriptor i periodista italià Luigi Geninazzi, corresponsal molts anys a l'Europa de l'Est, ens explica a *La Atlántida roja* (Editorial Rialp) els secrets d'una història encara poc coneguda i molt menys estudiada. El 28 d'octubre es presenta el seu llibre a Barcelona, convidat per l'associació cultural Charles Péguy. Tindrà lloc a les 20 h al Saló de Graus de la Universitat Abat Oliba CEU.

La Atlántida roja. Per què aquest llibre i per què aquest títol?

Aquest llibre neix una mica de la nostàlgia dels anys vuitanta, que vaig passar-los en gran part viatjant per l'Europa de l'Est. Fou una experiència professional i humana extraordinària! Però de la nostàlgia, no en un sentit superficial ni egocèntric, sinó nostàlgia de la gent que hi vaig trobar: persones valentes, fermes, que van saber derrotar un poder antiliberal a mans nues...

Es refereix a la caiguda del comunisme...

Són esdeveniments poc coneguts i no gaire ben entesos. Molta gent continua pensant que el mur va caure d'una manera inesperada en una nit, com un castell de cartes, que va desaparèixer com l'Atlàntida de Plató —i d'aquí el títol del llibre—, però en realitat no va ser així. Fou un procés molt llarg, un esdeveniment dramàtic, amb sacrificis, persecucions, assassinats, resistència tenaç de pobles... És una història increïble que vaig pensar que valia la pena que fos explicada.

Quins factors van ser decisius per a la caiguda del mur?

Molta gent subratlla el factor de la crisi econòmica, i òbviament que aquesta hi va influir. També hi ha la *perestroika* de Gorbtxov, tot i que en aquest cas, el seu gran mèrit va ser no obstaculitzar la revolució des de baix. El vent de la llibertat no va néixer al Kremlin sinó a les esglésies de Polònia i a les drassanes de Gdansk. El gran mèrit de Gorbtxov va ser permetre aquest moviment i no enviar-hi tancs per reprimir-lo. El factor decisiu van ser aquells homes que a mans nues, sense violència, intentaven manifestar el desig fonamental del cor de l'home —dignitat, llibertat!— davant d'un poder que semblava invencible. Vet aquí el miracle: la revolució sense violència contra l'imperi soviètic. Ha estat l'única revolució no violenta que ha tingut èxit!

Qui va liderar aquella revolució?

En la introducció del llibre, Lech Walesa afirma que la paraula que va despertar-ho tot va ser el famós «No tingueu por!» de Joan Pau II. El mític líder de Solidarnosc explica que en el

seu intent d'organitzar vagues a Polònia als anys setanta amb prou feines aconseguia convocar deu o quinze persones. Va ser a l'agost del 1980 quan l'escenari va canviar completament i en intentar convocar una vaga a les drassanes de Gdansk es va trobar envoltat de 10 milions de persones. Què va passar? Està convençut que el punt d'inflexió va ser l'elecció per primera vegada en la història d'un Papa polonès que clamava: «No tingueu por!» Per a nosaltres, aquesta frase ha quedat com un eslògan molt bonic però va ser molt més que això. Per als polonesos i per als pobles de l'est d'Europa ha estat la gran consigna. Van començar a no tenir por i van poder emprendre una revolució sense violència.

Va ser Joan Pau II el factor decisiu en el caiguda del Mur?

Sens dubte va ser-ne un dels factors decisius. A l'hora d'explicar qui va fer caure el comunisme a l'Europa de l'Est, Lech Walesa assegura que el 50% del mèrit és de Joan Pau II, el 30% de Solidarnosc i la resta repartida entre Reagan, Gorbtxov, Kohl... Joan Pau II va ser un dels pocs, o potser l'únic, que estava convençut que el comunisme era un gegant amb peus de fang, precisament perquè estava basat en la mentida. Per a l'URSS era un enemic declarat. Tan declarat que fins i tot va planejar el seu assassinat... Però més enllà de tot això, segons Lech Walesa, el factor decisiu en la caiguda del Mur va ser aquesta personalitat profètica que va empènyer un moviment de na-

«Joan Pau II va ser un dels factors decisius en la caiguda del Mur»

La Atlántida roja, de Luigi Geninazzi (2014).

turallesa ètica que va canviar el rostre d'Europa i del món.

Moviment de naturalesa ètica. A què es refereix?

És un concepte encunyat pel filòsof de Solidarnosc, el P. Józef Tischner, que entén que el canvi de les estructures ha de partir de l'home: de la relació amb ell mateix i amb els altres. L'experiència de la solidaritat és fonamental per descobrir la veritat de la dignitat de la persona. La clau del canvi està en el cor de l'home. Per això era un moviment sense odi. Mirava l'enemic sense odi i, com a conseqüència, sense violència. I d'aquí que el sistema més horrible i repressiu que hem tingut en el segle XX caigués sense vessar una sola gota de sang, llevat de Romania. Davant d'aquesta revolució pacífica el poder no sabia què fer. Un alt oficial de la Stasi va declarar que estaven preparats per exercir la més gran de les repressions,

però que es van trobar gent amb les mans buides que pregaven amb un ciri: «No estàvem preparats per a una cosa així!»

En aquest moviment de naturalesa ètica, hi influeixen també les arrels cristianes?

Sí, clar. És interessant dir que no tan sols a Polònia, un país de forta tradició catòlica, sinó també a Txecoslovàquia, on l'Església catòlica sempre ha estat minoria, i a la RDA, la revolució va néixer a les esglésies, no als palaus del poder. Fins i tot els no-creients—Vaclav Havel n'és un bon exemple— tenien una sintonia profunda amb el sentiment de dignitat i llibertat del cristianisme. A Polònia hi havia no-creients que anaven a les esglésies per sentir les homilies. «Era l'únic lloc on es podien sentir paraules de llibertat», exclamava molta gent. No eren creients, però estaven en sintonia amb les arrels pregones de la fe cristiana. Malauradament, això no passa avui.

Potser perquè l'Església no està responnent com va respondre llavors?

Llavors hi havia una sintonia immediata. L'Església a Polònia, Txecoslovàquia i en part també a la RDA estava amb la gent. Caldria, però, precisar que a Polònia, que és on va tenir origen la revolució, l'Església ha estat sempre part de la tradició nacional i de la tradició popular. És un fet únic a la història d'Europa. A Polònia tots els ideals d'emancipació social dels moviments sindicals i obrers han partit de l'Església.

Europa no troba avui el seu camí. Quina classe de moviment tipus Solidarnosc faria falta? O el que realment fa falta és la irrupció d'un líder carismàtic?

Manquen líders, és evident, però el que manca realment avui és el concepte de moviment des de la seva arrel ètica. Contra la política de la mentida, com ja afirmava Vaclav Havel, no cal una altra política, sinó una altra manera de plantejar els problemes. Cal una vida en la veritat, una vida capç de proposar coses que corresponguin a la dignitat de l'home. Avui només tenim ideologies. No sabem el que està bé i el que està malament. Ja no sabem quina és la veritat de l'home i quin és el desig profund del seu cor. Si no partim d'això, és molt difícil crear avui un moviment d'arrel ètica com Solidarnosc. Aquí rau la garantia de l'èxit. I és precisament el que no tenen els moviments antisistema actuals.

Pot prendre avui Francesc el relleu del paper de Joan Pau II en els vuitanta?

Sí, ja ho crec. El papa Bergoglio ha afirmat que la gran revolució que cal avui s'inicia anant a les pròpies arrels. Aquesta és la garantia de l'èxit d'un moviment de canvi. I clama sense parar: «No us deixeu robar l'esperança!» Crec que aquest lema va en la mateixa línia del «No tingueu por» de Joan Pau II.

Actualitats científiques

El Festival Starmus i Stephen Hawking

Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

N'heu sentit parlar? A Canàries, i concretament a la cúpula de l'Observatori del Roque de los Muchachos de Tenerife, s'ha organitzat aquesta trobada científica que, amb el nom de «Festival Starmus» ha durat del 22 al 29 de setembre. L'investigador Garik Israelian de l'Institut d'Astrofísica de Canàries, és qui ha impulsat l'encontre. Hi han assistit premis Nobel de Ciències, investigadors, pensadors, científics..., a més de tres astronautes que van ser caminants sobre la Lluna, per compartir coneixements i experiències a la recerca de respostes comunes a les grans qüestions de sempre.

Com era de suposar no s'hi ha resolt cap problema. Tot ha quedat sobre la taula després de manifestar cadascú el que pensava. Hi hagué una taula rodona que durà 108 minuts, exactament el temps que vagà per l'espai el primer astronauta Juri Gagarin.

Però crec important que us informi que un dels invitats a participar-hi va ser el cèlebre físic d'Oxford, Stephen Hawking. Com sabeu, aquest científic està afectat d'una malaltia degenerativa que cada vegada el fa més incapaç de tot. Però ell no ha deixat d'assistir-hi. Hi ha anat en vaixell perquè els metges li desaconsellaren l'avió. La seva dolença és ja a les últi-

Stephen Hawking va intervenir al Festival Starmus.

mes fases. Ja no pot moure ni un dit. Gràcies a una sofisticada tecnologia amb la galta fa moure un cursor en una pantalla i activa una veu robòtica que parla en nom seu. I quina opinió és la seva respecte del conjunt de l'univers? Com recordareu deia al seu llibre *Història del temps* que si es podia arribar a construir una «teoria del tot» podríem conèixer la ment

de Déu. Però ara ha canviat d'opinió. Responent a les preguntes que li féu un periodista d'*El Mundo* diu textualment: «En el passat, abans d'entendre la ciència, era lògic creure que Déu va crear l'Univers. Però ara la ciència ofereix una explicació més convincent. El que vaig dir quan vaig afirmar que coneixeríem "la ment de Déu" era que comprendríem tot el

que Déu seria capaç d'abastar en el cas que existís. Però no hi ha Déu. Sóc ateu. La religió creu en els miracles, però els miracles no són compatibles amb la ciència».

No cal dir com ens ha vingut de nou aquesta declaració de Hawking. Com pot afirmar que la ciència sola és suficient per explicar la marxa de tot l'univers? Ens ha fet pena aquesta afirmació.

I el dia 30 de setembre l'Editorial Stella Maris treu al públic un llibre interessantíssim que dona una resposta clara a la postura del físic d'Oxford, *60 preguntas sobre ciencia y fe respondidas por 26 profesores de universidad*. Els autors pertanyen a 14 universitats espanyoles. En aquest llibre s'hi diu que les dades que dona el coneixement científic actual, si se li treuen les interpretacions materialistes i atees, no són de cap manera incompatibles amb la fe cristiana. I que s'ha fet ideologia amb la ciència anant més enllà del que la donada científica permet. Un dels 26 professors és el nostre amic David Jou, catedràtic de Física de la Matèria Condensada a la Universitat de Barcelona.

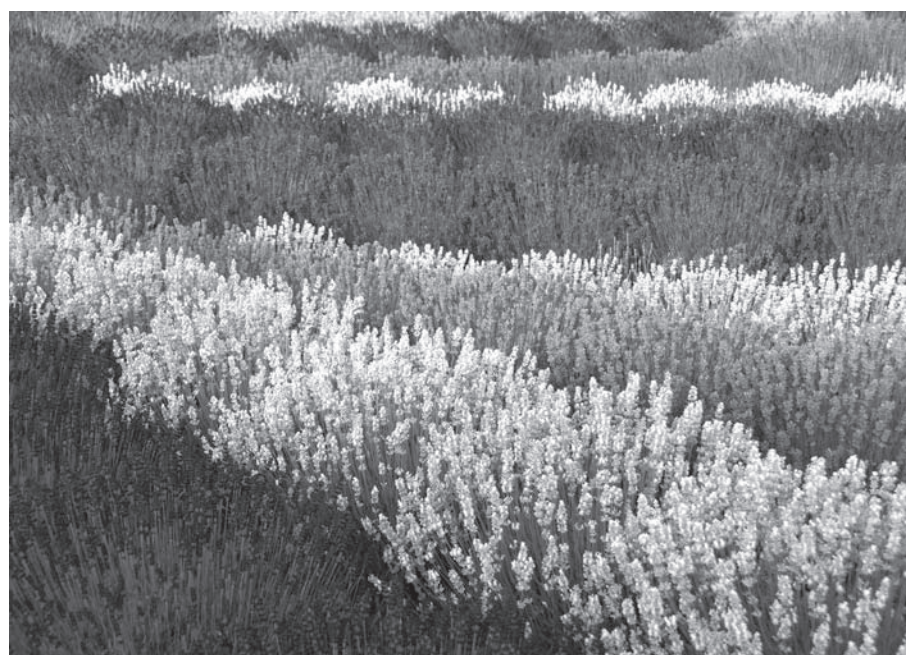
No cal dir que estem d'acord amb el contingut d'aquest llibre i no, de cap manera, amb la postura de Hawking.

Tradicions remeieres

L'espígol, o lavanda, té moltes propietats

L'espígol (llat., *Lavandula spica*; cast., *espliego*) i el barballó (llat., *Lavandula latifolia*; cast., *alhucema*) són uns extraordinaris insecticides naturals i també són, alhora, unes plantes molt estimades en fitoteràpia i en perfumeria. Els antics infermers conventuals solien preparar amb les fulles i amb els caps florits d'espígol uns banys calents molt olorosos i de gran eficàcia contra el raquitisme i pels dolors reumàtics. També, la maceració de fulles i caps florits de la lavanda el solien usar els frares i els monjos com a digestiu i com a tònic anti-nerviós, ja que una infusió beguda després del sopar és un eficaç tranquil·litzant que afavoreix la son. Quan la maceració dels caps florits de l'espígol era feta en alcohol se solia emprar per a fer fregues a contrapell i així temperar els dolors reumàtics i, sobretot, s'aplicava per a la desinfecció de les ferides.

El tomaní o romaní mascle (llat., *Lavandula stoechas*; cast., *cantueso*), que en l'argot dels antics caputxins en deien *caps d'ase*, fou una

herba remeiera emprada també com a antisèptic per a la desinfecció de les ferides i també com a estimul·lant de la digestió. A les infermeries conventuals hi solia haver algun coixí fet amb brots d'espígol usat per a favorir el descans dels qui pati-

en malalties de caràcter nerviós.

En les hortes conventuals, a l'espai dedicat a les herbes remeieres —i que els caputxins en l'argot d'estar per casa deien *l'horta de Jericó*—, els frares hi solien plantar mates de *Lavandula vera*, aquesta

Fra Valentí Serra
de Manresa
Arxiver dels
caputxins

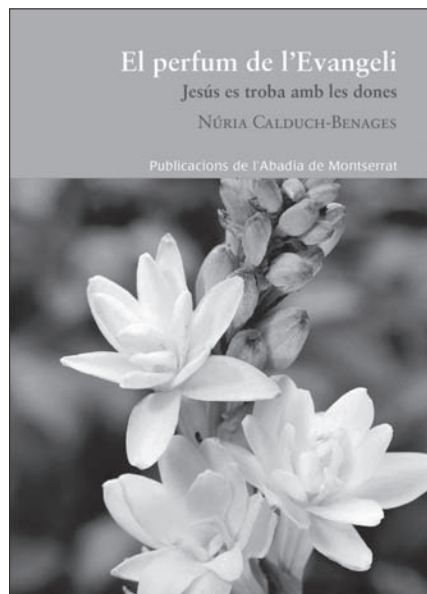
planta gaudí d'una gran reputació en els formularis destinats a la medicina pràctica (com ara el *Formulaire Astier* editat a París l'any 1922) on la *Lavandula* hi fou presentada com un dels principals estimulants tònic. En la tradició mèdica dels caputxins la lavanda —o espígol— formava part de la composició del popular bàlsam *del Bon Samarità*, que els frares preparaven posant en ebullició «una igual quantitat d'oli i de vi ab un grapat de romaníll y d'espígol, farigola, ruda. Colat y llest, s'hi mescla una quantitat d'esperit de vi per fer fregues a la part dolorida que guariràs, y s'hi posa al damunt draps calents» (BHC, *Receptari*, s.f.). En temps de pesta els frares feien fumigacions amb mates seques de romaní i d'espígol per desinfectar les estances de les miasmes. A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, de les funcions remineralitzadores de l'agreta.

MANUEL TORT
Tres vials, un sol camí
Editorial Claret,
2014, 108 pàg.

Mn. Manuel Tort i Martí, en complir el seixantè aniversari de la seva ordenació sacerdotal, ha tingut la delicadesa d'oferir a tots els amics i lectors de la seva obra un recull de seixanta poemes, d'entre els innumbrables que ha anat escrivint i publicant al llarg de la seva vida. El poemari està estructurat, tal com assenyala el títol del llibre, en tres àmbits: «Del curs dels dies», «Terra» i «Déu».

NÚRIA CALDUCH-BENAGES
El perfum de l'Evangeli
Publicacions de l'Abadia de Montserrat,
2014, 170 pàg.

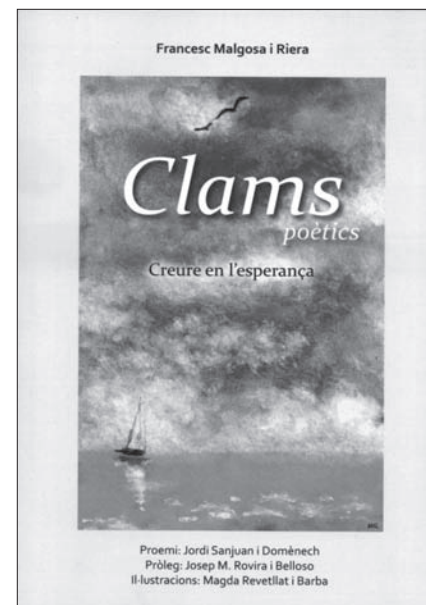
Aquest volum presenta algunes trobades entre Jesús i les dones als evangelis. Alguns dels passatges comentats es caracteritzen per la presència del perfum, un element carregat de connotacions i ric de contingut simbòlic, que s'obre a múltiples interpretacions. Les protagonistes d'aquestes pàgines són les dones. Jesús es posa obertament al seu favor i se solidaritza amb el seu dolor físic o espiritual.

FRANCESC i CLARA D'ASSÍS
Escrits de sant Francesc i santa Clara d'Assís
Editorial Mediterrània,
2014, 202 pàg.

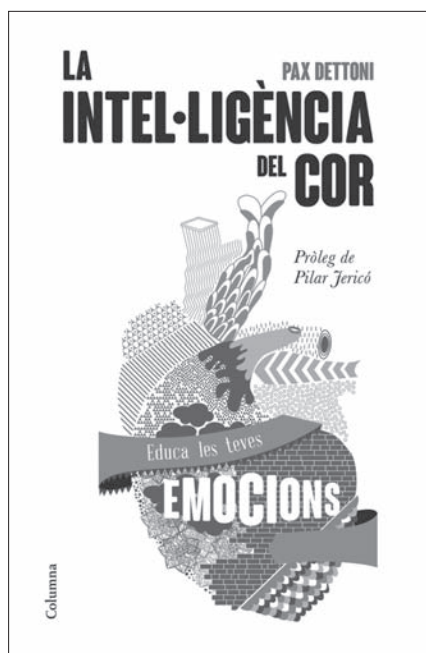
El propòsit d'aquest llibre és apropar-nos a les figures de sant Francesc i santa Clara d'Assís sense intermediaris, a través de les seves paraules, traduïdes al català i amb els comentaris introductoris de fra Jacint Duran i del P. Francesc Gamissans, respectivament. Bevent de les fonts primigènies, el desè títol de la col·lecció A la Caputxina reuneix els textos originals de sant Francesc i de santa Clara.

FRANCESC MALGOSA i RIERA
Clams poètics.
Creure en l'esperança
Autoedició,
2014, 170 pàg.

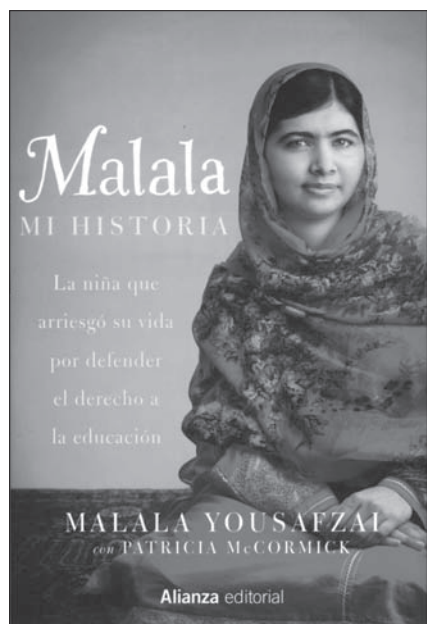
Mn. Francesc Malgosa presenta un nou recull de poemes, «un pomell de flors tardorals», com ell mateix afirma. El teòleg Mn. Josep M. Rovira i Belloso, que defineix l'autor com «el profeta d'ulls oberts», és l'autor del pròleg i el compositor Jordi Sanjuan n'ha escrit el proemi. També s'ha comptat amb la col·laboració de la il·lustradora Magda Revetllat per a les suggeridores imatges que acompanyen el text.

PAX DETTONI
La intel·ligència del cor
Columna Edicions,
2014, 222 pàg.

Un viatge per descobrir qui habita dins del nostre cor, qui som realment. Un viatge per posar pensaments, emocions i accions al nostre servei a través de l'autoconeixement, primer, i de l'acceptació i l'educació emocional, després. Aquesta és la finalitat d'aquesta obra de la pedagoga Pax Dettoni. Aprendre a estimar és un camp d'entrenament diari que ens serveix per enfortir «els músculs» del cor.

MALALA YOUSAFZAI
Malala. Mi historia
Alianza Editorial,
2014, 250 pàg.

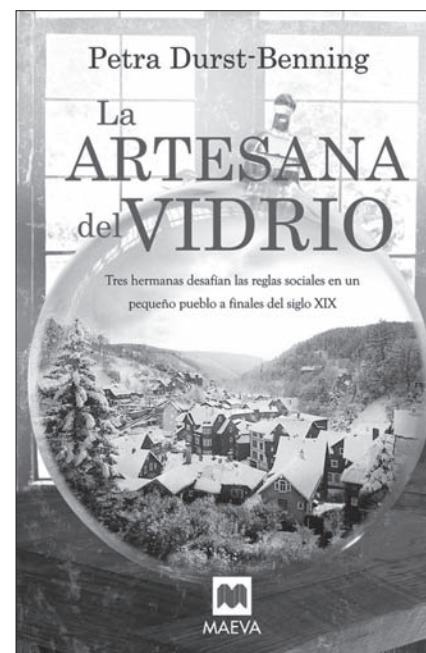
Malala Yousafzai és coneguda pel seu activisme a favor dels drets humans, especialment dels drets de les dones a la vall del riu Swat, on el règim talibà ha prohibit l'assistència a l'escola de les nenes. En aquestes memòries parla de la seva vida i de l'atemptat que va patir el 9 d'octubre del 2012. Juntament amb l'activista indi Kailash Satyarthi, Malala ha estat premiada amb el premi Nobel de la Pau 2014.

ANTONI TORTAJADA
300. La història continua
Rosa dels Vents,
2014, 220 pàg.

Aquest llibre recull les converses d'Antoni Tortajada, el presentador de la sèrie de TV3 300, amb cadascun dels sis historiadors que han assessorat el programa: Anna Cabré, Josep Fontana, Jordi Maluquer, August Rafanell, Borja de Riquer i Manel Risques. S'hi repassen les històries, els èxits i els fracassos de la història dels últims tres-cents anys. Un període del passat clau per entendre el present i el futur.

PETRA DURST-BENNING
La artesana del vidri
Maeva Ediciones,
2014, 464 pàg.

Lauscha, un poble a l'est d'Alemanya, a finals del segle XIX. Les germanes Johanna, Ruth i Marie Steinmann es troben completament desprotegides arran de la mort del pare, un bufador de vidre, ja que l'ofici està vetat a les dones. La Marie té un gran talent artístic que ningú no sembla valorar. La trobada providencial amb un comerciant nord-americà canviarà definitivament les seves vides.

Crítica literària

Espiritualitat d'«Evangelii gaudium»

Josep M. Rovira
Belloso
Professor emèrit
de Teologia

Aquí teniu breuissimament un intent de síntesi dels punts principals d'aquest document excepcional del papa Francesc.

1. El seguiment de Jesucrist és el principi i fonament de tota l'espiritualitat. L'amor de Crist té una font: la mort i la resurrecció del Senyor: «L'amor de Déu es manifesta en Jesucrist, mort i ressuscitat» (EG n. 16).

Sense aquest punt no s'entenen els canvis que Francesc està proposant en paraules i obres. Es pensen que vol agrair a tothom quan el cert és que vol agrair a Jesucrist.

2. La Bona Notícia de Jesús el Pare la pronuncia eternament i ens l'envia en el temps. Viure escoltant la Paraula de l'Evangelí és per a tota l'Església la base de la seva renovació (EG n. 17).

La Paraula sempre és sorpresa per al creient i per al que és atret a la fe per Déu: «La Paraula porta en ella mateixa una potencialitat que no es pot predir» (EG n. 22). Supera tota previsió.

3. L'anunci joios és trinitari. El primer anunci de Jesucrist, el *kerygma*, és trinitari (EG n. 164): «És el foc de l'Esperit Sant que es dona en forma de llengües de foc i ens fa creure en Jesucrist, el qual amb la seva mort i amb la seva Resurrecció ens revela la misericòrdia infinita del Pare i ens la comunica.» Francesc fa

PAPA FRANCESC
La joia de l'Evangelí / *Evangelii gaudium*
Claret, 2013, 218 pàg.

teologia espiritual!

4. Vivim en règim de misericòrdia. El cristianisme no consisteix en devocions disperses: es viu com a resposta de fe a la revelació de la bona notícia de Déu. La fe, però, és la fe esperçada que actua per l'amor. La més important és l'amor. Aquesta és la resposta de l'home a Déu (EG n. 70). Per això, cal que visquem de l'amor de Déu que ens aixeca.

Les portes obertes de l'Església són un signe de les portes obertes a la misericòrdia (EG n. 47). La misericòrdia és punt cabdal de la renovació silenciosa de l'Església. «Tampoc les portes dels sacraments s'haurien de tancar per qualsevulla raó» (EG n. 47).

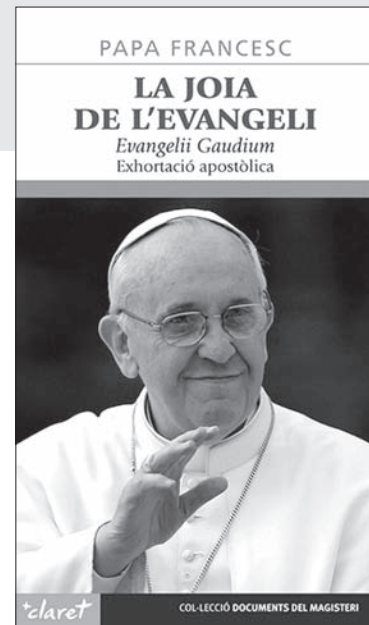
5. Que no s'apagui l'alegria de viure. S'apaga, sobretot, en els països rics (EG n. 56-58).

El vedell d'or té avui una gran actualitat. Es diu el «fetixisme del diner» i la dictadura d'una economia sense rostre i sense objectiu humà. Cal una reforma financera que tingui en compte l'ètica (EG n.58).

6. La missió d'evangelitzar és essencial. Francesc lluita contra l'esterilitat dels homes i dones d'Església (veure EG n. 233). Per això ha creat una nova paraula, que és «*primerear*». *Primerear* és imitar el fer de Déu que «ens ha estimat primer» (1 Jn 4,19). Hom s'ha d'avançar a estimar l'altre. Atansar-nos, sortir a l'encontre: això és «*primerear*». Posar-se a evangelitzar per fer present en el món el Regne de Déu (EG n. 111. Veure 176). El centre és l'amor d'amistat a Déu i als germans.

El dinamisme evangelitzador és la missió. En el cor de la missió hi ha la pertinença comunitària i l'anunci d'aquesta pertinença que té la caritat com a centre essencial.

7. Humanisme. En primer lloc, la cau-

sa de la pau —contra el fruit de l'odi que s'expansiona en les guerres. Un diàleg en el qual se cerqui la pau social i la justícia és, en si mateix, un compromís ètic que crea noves condicions socials. Els esforços al voltant d'un tema específic es poden convertir en un procés en el qual, tot escoltant l'altre, les dues parts

hi troben purificació i creixement! (EG n. 250). L'Esperit ens porta a la Veritat i al bé (EG n. 246).

Aquest humanisme enclou el dret a la vida, que en frase de Benet XVI— s'estén des de la concepció de la criatura humana fins al sepulcre.

Una pregunta per acabar: com ho hem de fer per viure la fe, arrelats en l'amor i amb la senzillesa dels humils?

Crítica cinematogràfica

L'aventura de créixer

BOYHOOD
(Momentos de una vida)
DIRECTOR: Richard Linklater.
INTÈRPRETS: Patricia Arquette, Ellar Coltrane, Lorelei Linklater, Ethan Hawke, entre altres
GÈNERE: drama.
165 minuts.
Estats Units, 2014.

El 1995 el cineasta Richard Linklater va rodar *Antes del amanecer*, film que iniciava una trilogia sobre les relacions d'una parella d'enamorats. A aquesta van seguir *Antes del atardecer* (2004) i *Antes del anochecer* (2013), totes tres protagonitzades pels mateixos actors. En aquestes pel·lícules vam poder descobrir un cineasta amb pols narratiu ferm, capaç d'explicar històries quotidianes amb una serietat important.

Una cosa semblant ha fet amb la seva darrera obra, *Boyhood* (*momentos de una vida*). Aquí se'ns explica la història del petit Mason, de la seva germana Samantha i dels seus pares. La pel·lícula comença quan Mason té sis anys i acaba 12 anys després, quan aquest va a la universitat.

Al llarg de l'extens metratge assistim al creixement de Mason. L'amistat, el

canvi de col·legi, les dificultats familiars, el canvi d'imatge, el primer amor, la primera decepció, els jocs, les festes... però la genialitat de la pel·lícula és que el director ha utilitzat 12 anys per rodar-la, de manera que tots els actors canvien i envelleixen de manera real. Després de dotze anys de feina

i a raó de rodar uns tres dies per any, Linklater ens ofereix una pel·lícula diferent, una genialitat autèntica en la seva senzillesa.

En el creixement de Mason ens hi veiem reflectits tots perquè les seves reaccions, el seu rostre, el seu físic, la seva forma de caminar i de relacionar-se, evolucionen en la pel·lícula d'una manera fluida, amb una naturalitat sorprenent.

El film és un elogi de la quotidianitat. Créixer —i tots ho fem— és una aventura apassionant en la qual sense adonar-nos vivim en un canvi permanent. Canviem per dins i per fora. En el creixement real del nen (Ellar Coltrane) i dels actors, entre els quals destaquen Ethan Hawke i Patricia Arquette, ens hi veiem nosaltres mateixos. Com hem canviat —podem preguntar-nos— des de fa dotze anys fins ara?

En el film tothom evoluciona. Al canvi físic lògic de Mason i la seva germana, s'uneix també el canvi que experimenta la mare (Patricia Arquette) que lluita amb coratge pels seus fills a pesar de ser tan desgraciada en l'amor. També evoluciona el pare (Ethan Hawke) que passa de ser un bohemí una mica es-

bojarrat a un home més madur. Evoluciona també el país, amb la ferida de la guerra de l'Iraq, que experimenta una transició cap al govern d'Obama. Evolucionen els cotxes, els mòbils, els ordinadors... només el paisatge (molt bonic) es manté ferm, apassionant i immutable.

L'el·lipsi ordeix aquesta trama senzilla en la qual el temps deixa marques en la vida de tots els actors i ens trasllada d'un any a l'altre amb una naturalitat admirable.

Al final de la pel·lícula, Mason —apassionat per la fotografia— pren instantànies d'objectes vells: un semàfor trencat, un fanal oxidat, una presa d'aigua inutilitzada... són els símbols del pas del temps, de l'envelliment, del que ha estat i no serà.

Sorprenent i àgil a pesar de la seva durada, *Boyhood* és una pel·lícula bonica i senzilla. Les interpretacions excel·lents de tot el planter d'actors, la fotografia i la música componen un puzle ben encaixat que ens fa descobrir que estem davant d'una obra d'art tan poc comuna com extraordinària.

Créixer és dur, ens diu el film, comporta allunyar-se del que estimem (la mare, la llar...) per poder ser un mateix. Només l'amor dona sentit a aquestes anades i vingudes físiques i interiors que comporten els anys. Només l'amor és immutable.

Josan Montull
Salesià
josan.montull@salesians.cat

OCTUBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LA MARE DE DÉU DEL ROSER

ALTRES BISBATS

• **PASTORAL DE LA SALUT.**— El **dijous 27 de novembre** i el **divendres 28**, a Madrid, XXV Jornades de Pastoral en Salut Mental *25 años: ¿de dónde partimos, dónde estamos y hacia dónde vamos?*. Més informació: tel. 913 439 708.

BARCELONA

• **COR DE CAMBRA FRANCESC VALLS.**— El **diumenge 26 d'octubre**, a la missa conventual de les 10.30 de la catedral de Barcelona: ofertori, *Unam petii a Domino* de Byrd; comunió, *O salutaris hostia* de Miskinis; sortida, *Tota pulchra a 8* de J. P. Pujol; el **dissabte 1 de novembre**, a la solemnitat de Tots els Sants, a les 10.30: ofertori, *Iustorum animae* de Stanford; comunió, *Beati mundo corde* de Byrd; sortida, *Gaudeamus omnes in Domino* de Byrd.

• **PRESÓ.**— El **dilluns 27 d'octubre**, a les 19.00, presentació de l'obra *Voluntariado y prisión* al Seminari Conciliar de Barcelona, c/ Diputació, 231.

• **TALLERS D'ORACIÓ I VIDA (MÈTODE DEL P. I. LARRAÑAGA).**— *Aprender a pregar per aprender a viure*. Proper taller el **dimarts 28 d'octubre**, a les 18.00, a la parròquia de M. Auxiliadora (passeig Sant Joan Bosco, 70 – Barcelona). Més informació: tel. 639 382 931 (Mireia).

• **MUSEU GEOLÒGIC DEL SEMINARI DE BARCELONA.**— El **dimarts 28 d'octubre**, a les 18.30, conferència de Mn. Francesc Nicolau sobre *Aportacions a la ciència cosmològica fetes per astrònoms actuals*. C/ Diputació, 231 – Barcelona.

• **ASSOCIACIÓ CULTURAL CHARLES PÉGUJ.**— El **dimarts 28 d'octubre**, a les 20.00, al saló de graus de la Universitat Abat Oliba CEU de Barcelona, trobada sobre *1989: una lección olvidada. A 25 años de la caída del Muro de Berlín*, amb Marcin Kazmierczak i Luigi Geninazzu.

• **FUNDACIÓ JOAN MARAGALL.**— El **dimecres 29 d'octubre**, a les 19.00, Aula Eixample *La memòria col·lectiva: una mirada des de la sociologia*, amb Jordi Guiu. Més informació: tel. 934 880 888.

• **ARXIPRESTAT DE SANT ANDREU.**— El **dimecres 29 d'octubre**, a les 20.15, conferència *Els sants de Sant Andreu*, a càrrec de Joan Pallarès. Auditori de Can Fabra, c/ Segre, 24 – Barcelona.

• **JOVENTUT.**— El **dimecres 29 d'octubre**, a les 18.30, *Una llumen la nit*, a l'església de Santa Anna de Barcelona.

• **FIRA DE SERVEIS ESCOLARS.**— El **dijous 30 d'octubre**, de 9.00 a 19.00, a la Farga de l'Hospitalet de Llobregat.

• **BALMESIANA.**— El **dijous 30 d'octubre**, a les 18.00, comença el curs organitzat per la Delegació diocesana de Ensenyament sobre *La religiositat a la Barcelona del 1714*. Conferència a càrrec de Josep M. Martí i Bonet. C/ Duran i Bas, 9 – Barcelona.

• **LLIBRERIA CLARET.**— El **dijous 30 d'octubre**, a les 19.00, presentació del llibre *La mística de la Palabra* de Josep Otón. Hi participen: l'autor, Montserrat Esteve, Francesc Grané i Javier Velasco Arias. Sala Pere Casaldàliga de la Llibreria Claret, c/ Roger de Llúria, 5 – Barcelona.

• **DIÀLEGS DE PEDRALBES.**— El **dijous 30 d'octubre**, a les 19.30, *Ciberteologia* amb Antonio Spadaro i Francesc Torralba. Cal confirmar l'assistència: pedralbes@fragmenta.cat.

• **CARILLÓ.**— El **diumenge 2 de novembre**, a les 12.00, concert d'Anna M. Reverté amb el programa *Géo Clément: frescor, transparència...* Lloc d'audició: pati dels Tarongers o Galeria Gòtica del Palau de la Generalitat.

• **ASSOCIACIÓ AMICS DELS ÀNGELS.**— Els **dilluns 3 i 17 de novembre**, a les 18.00, trobades per comprendre la Bíblia amb Rafael Méndez. C/ Balmes, 78 – Barcelona.

• **CASAL LOIOLA.**— Els **dilluns del 3 al 17 de novembre**, a les 19.30, seminari *Preguntes i respostes entorn el misteri de Déu* amb Xavier Melloni, s.j., i Josep Cobo. Més informació: www.casalloiola.org.

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— Els **dijous 6, 13 i 20 de novembre**, a les 19.00, curs *Francesc, o una altra manera de ser Pere*, coordinat per Jaume Flaquer. Més informació: tel. 933 172 338.

• **JONÀS.**— Els **dissabtes 8 i 15 de novembre**, a les 10.00, curs *Jonàs, què hi ha de Ninive?*, per a animadors de joves. CPL, tel. 933 022 235.

GIRONA

• **SANT NARCÍS.**— El **dimarts 28 d'octubre**, a les 20.30, vetlla jove de Sant Narcís, a la capella de Sant Narcís a la basílica de Sant Feliu de Girona. Presideix el bisbe Francesc Pardo; el **dimecres 29**, festivitat de Sant Narcís: a les 11.00, solemne missa major a la basílica de Sant Feliu presidida per Mons. Pardo; cants amb les corals de Girona; recollida del cotó beneït. També hi haurà misses a les 9.00, 13.00 i 18.30.

• **FIDELS DIFUNTS.**— El **diumenge 2**

de novembre, a les 11.00, missa conventual presidida per Mons. Francesc Pardo a la catedral de Girona.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

• **SANT ANTONI M. CLARET.**— El **diumenge 26 d'octubre**, a les 12.00, dedicació del nou temple de la parròquia de Sant Antoni M. Claret de Sant Boi de Llobregat. El bisbe Agustí Cortés presidirà la dedicació.

SOLSONA

• **ÀLVAR DEL PORTILLO.**— El **dijous 30 d'octubre**, a les 19.30, missa en acció de gràcies per la beatificació d'Àlvar del Portillo a l'església de Sant Agustí de Cervera. Presideix el bisbe de Solsona, Mons. Xavier Novell.

• **CURS NOVA VIDA.**— El **cap de setmana del 7 al 9 de novembre**, a la Casa Rural Alberg de Ceuro (Solsonès) curs *Nova Vida* de l'Escola d'Evangelització Sant Andreu. Informació i inscripcions: tel. 629 428 683.

TARRAGONA

• **EL MILÀ.**— El **diumenge 26 d'octubre**, a les 11.00, visita guiada a l'església parroquial del Milà; a les 12.30, missa dominical.

• **DR. JOSEP GIL I RIBAS.**— El **dimecres 29 d'octubre**, a les 19.00, presentació del llibre *Fe i valors humans. Miscel·lània en honor del Dr. Josep Gil i Ribas*. Aula Santa Tecla del Centre Tarraconense El Seminari.

TERRASSA

• **ÀLVAR DEL PORTILLO.**— El **dimarts 28 d'octubre**, a les 20.00, missa en acció de gràcies per la beatificació d'Àlvar del Portillo a la catedral de Terrassa. Presideix el bisbe Josep Àngel Saiz.

• **GRUP ECUMÈNIC DE SABADELL.**— El **dimecres 29 d'octubre**, a les 19.15, pregària a l'estil de Taizé a la capella del Col·legi dels Carmelites, c/ Garcilaso, 36 – Sabadell. Més informació: tel. 937 259 524.

URGELL

• **CATEQUESI.**— El **diumenge 26 d'octubre**, a les 10.00, missa a la basílica de Meritxell. Cloenda de la trobada de catequistes.

VIC

• **MUSEU EPISCOPAL DE VIC.**— El **dijous 30 d'octubre**, a les 17.30, sessió de cinema amb la pel·lícula *Toulouse Lautrec*. Pl. Bisbe Oliba, 3 – Vic.

Anuncis per paraules

DIVERSOS

BUFET Figueras recuperació de deutes, prevenció d'impagats, famílies, divorcis, concursal, mediació. www.bufetfigueras.com. Tel. 932 018 009.

ADVOCADA especialista en nul·litats matrimonials i separacions. 1a visita gratuïta. Tel. 934 510 707.

ESPAI cultural Galileu. Ciència i cultura. Astronomia, cursos, tallers i conferències. espaigalileu.wordpress.com. Tel. 930 083 019.

HABITATGE

FINQUES BOU, Balmes 44, necessitem pisos en lloguer a Barcelona per a clients solvents, amb mobles o sense. Finques Bou, tel: 934 875 151.

Si voleu anunciar-vos, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadret, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho juntament amb un gir postal o xec bancari a CATALUNYA CRISTIANA c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 Barcelona. També podeu fer un ingrés o transferència al número de compte de "la Caixa": 2100 3013 20 2200391741

NOMBRE DE SETMANES x 15 € IMPORT TOTAL

NOM .....
ADREÇA .....
POBLACIÓ ..... C. P. ....
TELÈFON ..... DNI/CIF .....

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Preu per setmana 15 euros (IVA Inclòs)

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

- Perquè el Senyor concedeixi la pau a les regions més afectades per la guerra i la violència
- Perquè el Domund desperti la passió i el zel per portar l'Evangelí

Des del carrer

CARDENAL ZENON GROCHOLEWSKI, PREFECTE DE LA CONGREGACIÓ PER A L'EDUCACIÓ CATÒLICA

«La ideologia de gènere fa un gran dany a la societat»

Carme Munté

El cardenal Zenon Grocholewski, prefecte de la Congregació per a l'Educació Catòlica, va venir a Barcelona i amb la seva rúbrica va segellar l'inici d'una nova Facultat de l'Església a Catalunya. Es tracta de la nova Facultat Antoni Gaudí d'Història de l'Església, Arqueologia i Arts Cristianes, impulsada pel cardenal Lluís Martínez Sistach.

L'Església catalana compta amb tres facultats eclesiàstiques. Quina ha de ser la seva missió?

Les facultats eclesiàstiques tenen com a objectiu principal construir l'Església. Per viure l'Església, s'ha de comprendre la veritat de la fe, aquesta és competència de la Facultat de Teologia. Però la teologia no es pot estudiar seriosament sense un suport filosòfic. El cardenal Ratzinger, quan encara no era Papa, va escriure que la crisi de la teologia, en el fons, és la crisi de la filosofia. La nova Facultat, d'alguna manera, ha d'afegir aquesta perspectiva d'enriquir l'Església i el pensament cristià amb art cristià. Desitjo que aquesta nova facultat pugui contribuir a fer créixer el poble cristià a Catalunya.

Quin espera que sigui el resultat del Sínode sobre la Família?

Espero que l'Església trobi la força per exposar les seves idees i convèncer el món sobre la seva fantàstica doctrina de la família. Avui pràcticament hi ha una crisi general de la família. Es busca valorar els elements que poden destruir el concepte de família. La família, en canvi, és fonament de la societat. Si la família està sana, la societat està sana i podem esperar una bona educació dels fills. Si no és així, tot trontolla. L'Església trobarà la

Agustí Codinach

força d'anunciar el gran misteri de la família, la seva bellesa i importància en el món d'avui.

Quin és el principal perill que afecta la família?

Hi ha moltíssims perills, però la crisi de la família és antropològica. El que és sobretot perillós és aquesta ideolo-

gia de gènere que gairebé vol anivellar el problema de la diversitat entre l'home i la dona, com també complementarietat, a l'hora de construir la societat. Aquesta ideologia serà un gran dany per a la societat d'avui.

Vostè sempre ha tingut una gran preocupació per la formació dels seminaristes.

És el més important. El futur de l'Església depèn en bona part de la formació dels sacerdots. No compta tant la quantitat, sinó la qualitat. I això serveix per a tothom. Un sacerdot com sant Joan Maria Vianney, que no tenia gaires estudis i que era un simple rector, va fer molt més que milions de sacerdots. Què va fer d'extraordinari? Res. Va viure el sacerdoci a fons. Cal que els sacerdots comprenguin la pròpia missió, la seva identitat i el seu paper dins l'Església.

L'any 2005 la seva congregació va redactar una instrucció sobre els criteris de discerniment vocacional en relació amb les persones de tendència homosexual.

Aquest document estava pensat per al discerniment dels qui entren al seminari. Cal estar segurs que una persona no tingui aquesta tendència, perquè seria un gran obstacle per realitzar recatament la paternitat espiritual que ha d'exercir un sacerdot.

Pensant-ho millor

Jesús Renau
Jesuïta

Veure el món amb els ulls del pobre

La lectura de l'evangeli ens va colpejar a tots. Hi havia un silenci intens de meditació i pregària. La Maria Dolors a poc a poc ens diu: «Jo ara recordo una expressió que ens pot ajudar a viure aquestes paraules de Jesús: "Fer l'exercici de veure i mirar el món amb els ulls del pobre."»

Com veu el món aquell pare de família que fa més de tres anys que és a l'atur i que se sent deprimat i marginat? Li costa cada dia una mica més fins i tot sortir al carrer. Com pot veure el món?

Com veu el món aquella dona que viu en una residència i que només és visitada tres o quatre cops a l'any pels seus néts i nebots? Li costa cada dia més parlar de la seva família a les companyes de taula.

Com veu el món l'home que cada dia a la mateixa hora surt al carrer i camina fins a la plaça, dret, encarcerat, amb un bastó a la mà i sense dir res a ningú? Des que va tenir l'embòlia fins i tot li costa dir «bon dia».

Com veu el món aquell noi que fa ja tres anys que és a la presó, i que una nit boja, mig drogat, va clavar dues punyalades a aquell desconegut busca-raons? No vol ni pensar què pot fer quan un dia torni al seu barri.

Com veu el món l'immigrant que han retingut 14 setmanes i que demà retornaran al seu país en un vol regular? El que més li dol seran els comentaris dels seus quan el vegin.

Com veu el món aquella que espera que algun cotxe dels que passen per la carretera s'aturi i la porti a un hotel? No voldrà mai que el seu fill arribi a saber com es guanya la vida.

Com veuen el món... els malalts, els esclavitzats, els nens soldats, els esguerrats, les dones maltractades, els sense sostre...?

Estem sempre massa centrats en nosaltres mateixos, i potser ja comença a ser hora de situar-nos en el lloc dels pobres. Intentem mirar el món des de la seva situació. No d'altra forma va mirar el Bon Samarità de la paràbola aquell home destrossat que era al camí. No és un exercici per a un dia de recés parroquial, ha de ser una manera intel·ligent de mirar i de fer un esforç de comprensió. No d'altra manera mirava Jesús. Mirar, entendre, compadir i actuar. Potser semblarà un esforç que pot anar acompanyat de tristesa i sentiment d'impotència. Però no ho és. Comporta la joia i l'alegria de l'evangeli. Diu el salm: «Que veiem la llum en la teva llum.»

Rauxa

Un rèquiem

Johannes Ockeghem (1420-1497), compositor flamenc de la cort del Rei de França, és l'autor d'un dels rèquiem polifònics més antics que conservem i també un dels més bells. Se'n poden trobar diversos enregistraments, tots ells d'una gran qualitat, però la interpretació que en fa Ensemble Organum, del segell discogràfic Harmonia Mundi, és una veritable joia que val la pena tenir a prop per aquestes dates.

Com amb tota bona obra musical, aquesta missa de difunts ha de ser escoltada amb una atenció especial, és a dir, no posant-hi l'oida i prou, sinó tota la nostra ànima. Només amb aquesta disposició interior podrem sentir

com el dolor per la mort i l'esperança cristiana en la resurrecció s'hi expressen d'una manera sòbria i alhora sorprenentment intensa i punyent. Qui l'escolti es veurà conduït fins al mateix llindar del misteri de la vida, de la mort i de Déu. Aquest rèquiem dirigeix d'aquesta manera l'ànima de qui l'escolta amb només quatre veus i sense cap altre instrument. No es tracta, doncs, de cap gran espectacle musical: la força que té li ve de la seva mateixa suavitat. La veritat cristiana se sol expressar amb aquesta pobresa aparent, i per això als homes ens costa tant comprendre-la i viure-la.

Eduard Brufau

